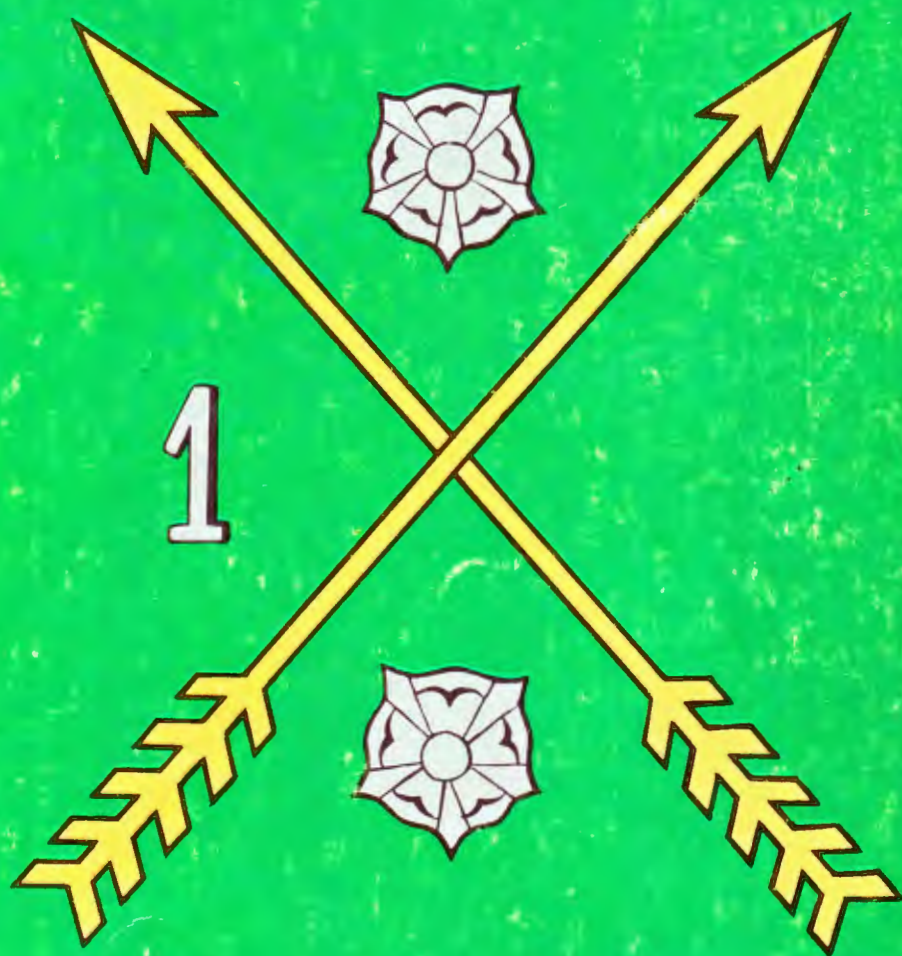

ETUOPYÖRÄ

ETUPYÖRÄ

Päätoimittaja maj Lauri Kymäläinen

Toimitussihteeri kapt P Tikkanen

Taloudenhoitaja rva Anneli Juujärvi

Kansi taiteilija Lasse Talosela

puh Sodankylä varuskunta/3

Pankki KOP

POLKUPYÖRÄPATALJOONA 1

JÄÄKÄRIPATALJOONA 1

POHJANMAAN JÄÄKÄRIPATALJOONA

LAPIN JÄÄKÄRIPATALJOONA

1/72

KOMENTAJAN TERVEHDYS

Joutselän taistelun päivänä, yhdenentoista maaliskuuta Lapin jääkärit viettävät vuosipäiväänsä. Vuosipäivä on joukko-osastomme juhlapäivä, jolloin tehdään kunnia edellisten jääkäripolvien työlle ja taistelulle. Vuosipäivänä halutaan myöskin esittäytyä lähiympäristön asukkaille, mikä tänä vuonna tapahtui varuskuntapaikkakuntamme keskustassa pidetyn paraatikatselmuksen ja moottoroidun ohimarssin merkeissä.

Tilaisuus sai tavanomaista arvokkaammat puitteet siksi, että sotilasläänimme komentaja, Kenraali, oli saapunut joukkojensa pariin. Pataljoona esittäytyi suurelle yleisölle, joka todennäköisesti näkemänsä perusteella muovasi oman kuvansa tämän hetken Lapin jääkäreistä. Ehkäpä tarkkaavainenkaan katse ei pystynyt erottamaan joukosta niitä alokkaita, joiden peruskoulutuskausi oli vasta alullaan, sillä niin hyvin jokainen mies täytti paikkansa. Tästä lankeaa kiitos jokaiselle yksityiselle miehelle, mutta ennenkaikkea heidän komppaniansa päälliköille, joukkueenjohtajille ja ryhmänjohtajille. Alusta alkaen tapahtunut oikeasuuntainen koulutustyö oli jo kantanut hedelmän.

Edellä esiin tulleet kolme asiaa, Joutselän taistelu, peruskoulutuskausi sekä sen aikana tapahtuva herpaantumaton koulutustyö yhdistyvät yllä kuvatussa «Kärkikomppanian kilvessä», jonka saa neljäksi kuukaudeksi haltuunsa se komppania, joka peruskoulutuskauden päättyessä on esittänyt kaiken sotilaallisen toiminnan perustana olevaa mallikasta sulkeisjärjestystä ja sen jääkärit ovat osoittaneet hallitsevansa sotilaan käyttäytymisen kaikissa tilanteissa myös yksityisinä henkilöinä. Sen komppanian nuorten jääkäreiden on osattava myös hyvin jalkaväen keveiden aseiden sekä koulutushaaransa mukaisten raskaiden aseiden maastossa tapahtuva sovellettu ase käsittely sekä koulutushaaransa mukainen taistelukoulutus joukkueen puitteissa. Kenttälämään liittyvät muut kysymykset tulevat esiin omana kohteenaan. Jokaisen hyvän sotilaan, ennenkaikkea Lapin jääkäriin, henkilökohtaiset taistelijan ominaisuudet punnitaan lopuksi vaativassa fyysisen kunnan kokeessa sekä nopeutta, varmaa ase käsittelytaitoa ja tarkkaa silmää vaativissa ammunnoissa. Vaatimukset ovat varsin korkeat, mutta uupumaton työ jokaisen kenttämiehen koh-

dalla johtaa kyllä tulokseen. Kun kilpi ensimmäisen kerran luovutettiin parhaan yksikön päällikölle 22. 12. 1971 sen otti vastaan päälliköistä nuorin. 3.JK:n käytävän seinällä, kunniapaikalla, on tuo kilpi siitä lähtien ollut «kärkikompanian» tunnuksena, velvoittavana, kiihoittavana. Kun sen kohtalo tämän huhtikuun lopulla jälleen ratkeaa, tulee se olemaan neljän kuukauden ajan näkyvänä kiitoksena kyseisen yksikön kantahenkilökunnalle ja velvoittavana tunnuksena varusmiehille. Tuo kilpi on jokaisen yksikön ulottuvilla ja siksi uskon myös jokaisen sitä tavoittelevan, mutta vain paras sen saa haltuunsa; ilmeisesti se, jossa yrittämisen henki on ollut korkein ja jossa työtä on jaksettu tehdä vielä uupumuksenkin jälkeen. Perusteet on luotava peruskoulutuskaudella.

Tervehtiessäni nyt toisen kerran Etupyörän lukijoita olen tämän tervehdykseni halunnut osoittaa erityisesti sille henkilöstölle, jonka työn tuloksena viime kädessä tehdään nuorista miehistä sotilaita, jääkäreitä. Koska jo nyt uskon tuntevani Teidät, komppanioiden kantahenkilökunta, joka tuon työn suorittaa, haluan osoittaa Teille velvoittavat sanani jatkuvissa ponnisteluissa, unohtamatta sitä kiitosta, jonka niin monta kertaa eri yhteyksissä olette ansainneet. Näin sanoessani en luonnollisestiikaan halua unohtaa niitä eri tehtävissä palvelevia henkilöitä, joiden työllä luodaan koulutustyölle sen vaatimat toimintaedellytykset. Teille kuuluu myös kiitos, mutta myös samat velvoituksen sanat. Vain jatkuva, uupumaton työ tekee joukostamme lipussamme olevan numeron vertaisen.

Lopuksi toivotan Etupyörän lukijoille kaikkea hyvää alkaneen kevään ja kesän odotuksen merkeissä. Toivon hartaasti, että nyt, yöttömän yön lähestyessä, aurinko saisi kirkkaasti valaista kaiken yllä kaartuvan taivaankannen ja sen alla olevan isänmaamme heräävän luonnon ilman, että varjot pääsisivät sen ylle lankeamaan. Isänmaan onni ja kansamme vapaus ovat ne päämäärät, joihin me ja meidän työmmme tähtäävät. Muita päämääriä ei ole.

KALEVI MAUNULA

Eräs puolustusvoimien toiminnan tärkeä piirre on tehokkuus. Tehokkuuden säilyttäminen on mahdollista vain organisaatiossa, jossa johtamisen kanavat ovat suorat ja selkeät, johtaminen on keskitettyä, jokaisen johtajan vastuu tehtävästään on jatkamaton, johtaja saa ja pystyy valitsemaan suoritustavan, hän toimii käskynalaistensa luottamusta nauttien ja hänet on koulutettu toimimaan sotilasyhteisön piirissä.

Ohjesäännön mukainen sotilasjohtajuus alkaa ryhmänjohtajasta. Ryhmänjohtajalle — reservin aliupseerille — asetetaan monia ja merkittäviä vaatimuksia. Häneltä odotetaan tiettyä ryhdikkyyttä ja sotilaallisuutta. Hänen oletetaan pystyvän johtamaan ryhmäänsä ja ylläpitämään sen taistelukelpoisuutta henkisesti ja fyysisesti raskaimmissa, jatkuvissa liikunta- ja taisteluolosuhteissa. Hänen edellytetään hallitsevan hyvin koulutushaaransa aseiden, ampumatarvikkeiden ja välineiden käsittely, tarkistaminen, käyttö ja huolto. Hänen tulee hallita hyvin ryhmän toiminta ja sen johtaminen taistelussa etenemisen aikana, hyökkäyksessä, puolustuksessa, sissitoiminnassa ja panssaritorjunnassa vieläpä ilma-ammunnassa, pikalinnoittamisessa ja taisteluainesuojelussa. Ryhmänjohtajan odotetaan pystyvän alaisistaan huolehtimalla, heitä kannustaen ja ryhmästään vastuuta kantaen sekä vielä omalla esimerkillään luomaan ja ylläpitämään vaikeissakin olosuhteissa kestävä taistelutahdon.

Kaiken tämän teknisen taitamisen on yhdistyttävä pysyvään ja myönteiseen maanpuolustusasenteeseen, jonka perusvire on: tämä on hyvä maa, tätä maata kannattaa puolustaa, tätä maata tullaan puolustamaan.

Edellä oleva osoittaa, kuinka paljon ryhmänjohtajalta vaaditaan ja kuinka hyvä hänen vastaanottokykynsä on oltava niiden 11 kuukauden aikana, jonka vakinainen palvelus ryhmänjohtajalla kestää. On kuitenkin muistettava, että reservin aliupseerin luonnollinen ja normaaliaikojen toimintapiiri on muut kuin sotilasympäristö.

Jokaisen työ- ja elinympäristössä tarvitaan ja arvostetaan niitä samoja tehokkuuden ja taidon ominaisuuksia, jotka on otettu esille sotilasyhteisöstä puhuttaessa. Näin reservin aliupseerit ovat yhteiskuntamme monia aloja yhdistävä joukko, jonka sitkeys ja taitavuus — jo varusmieskoulutuksessa opittu — koituvat koko yhteiskuntamme parhaaksi.

LAURI KYMÄLÄINEN

Jääkärit liikkuvat 120 askelta minuutissa,

Aseet pelaavat pakkasessa, Ruutia, räminää ja räiskettä, Tiukkaa koulutusta, Kampppailu paremmuudesta, Kärkikomppania, Sissikomppania, Ei oo Lapin Jääkäriin voittanutta... Ei oo — eikä tuu...

Lappi vaijui kaamoksen uneen, Lapin Jääkäripataljoona heräsi kaamoksen uneliaisuudesta. Se tapahtui siihen aikaan kun "kolme viisasta miestä tuli esikunnasta päin ja sanoi: Älkää peljätkö, me vaan vähän katsastamme taitojanne." Edeltävänä toimenpiteenä oli lähtenyt käsky komentajalta yksiköihin:

— Minä tulen ja katson, mitä te osaatte.

— Minä tuon tullessani kilven kärkikompanialle, josta kisaillette ja jonka minä nimeän punnittujen taitojenne mukaan.

Alokat olivat saaneet itseensä ryhtiä ja yrittämisen halua, todettiin sulkeisesta.

Lähtöaskel töpsähti kuin sotilaalla konsanaan.

Olalle ja eteen meni luontojaan.

— Taakse poistu sai lumen pölymään.

2. JK ja kersantti Huttunen kiilasivat kärkeen.

Ei tule parempaa, veikkaa lyöt'in.

— Kyllä vaan.

Vuorossa kunniakas kranaatinheitin, sissit ja auto- ja viestimiehet.

Tasapäistä oli taistelu, se tiedettiin...

1. JK ja kysymys aamutuimaan:

— Tiedättekö, kuka on täällä ollut päällikkönä joskus Vaasassa.

— Te, herra everstiluutnantti, vastaus kajahti.

— Yks kuntolisä, se oli sen arvoinen vastaus.

— Hyvää huomenta, herra everstiluutnantti sai lumet lakoomaan 3. JK:n katolta. Se hyvää tiesi, näin uumoiltiin.

— Mikä tämä, — mikä tämä, pamahtelivat kysymykset, ja tehtäväläpät kääntyivät.

— Herra luutnantti, jääkäri... käynyt vastaanotolla,

— Herra vääpeli...

— Herra... Herra pysyivät jääkärit remmissä mukana, toiset kelkasta pudoten, ilmoituksia kun kyseltiin.

Kuumat olivat tohinat lumisessa maastossa, kun aseita raplattiin. Niin kauan moni joukkue kuvassa mukana pysyi, kun patruunoita poistettiin. Miten lienee ollutkaan, kun ylikersantti Rautanen sai aseet toimimaan. Mutta toisessa kompaniassa teki tepposet pakkaneen, konepistoolit siellä eivät toimineet. Pinnapussista monelta pohja putosi, kun patruunoiden poiston jälkeen aseet laukesi. Sissikompaniassa oli meininkiä, aseet pelasivat, komennot rapisivat, loma tähtäimessä jääkärit yrittivät. Ilo oli asekäsitteilyä katsella. Voittoa alkoi sissikompanialla hämmöittä.

— Jo ollaan äidin asialla. Ei vetele, tarkastetaan kahden viikon perästä uudestaan...

Niin oli krh:ssa enää vain murskaantuneita toiveita.

— Vihollinen nelostien suunnassa, etenee panssarien tukemana.

— Ei oo, eikä tuu, totesi everstiluutnantti Maunula.

— Ampumaradalta se nyt uhkaa, lähestyy jo Jeesiön siltaa. Singot asemasta, miinat pois sulutteista. Jo tuli kiirettä panssarien torjujille ja pioneereille. Mono leppasi, traktorit rullasi.

Vääpeli Kasvi messusi ja jääkärit lentivät aseisiin jokivarteen. Harjoituksen päätteeksi saivat pst-miehet tunnustuksen komentajalta reippaudesta.

— Mittava ja rämäkkä suoritus, kuten pst-miesten toiminta pitää olla kin...

Huhu kertoi EK:an kovasta ampu-makunnosta. Liekö pinna palanut kilpailujännityksestä "tekniikan valloilla", sillä voiton korjasi — ketkäpä muut kuin sissiksi koulutettavat.

Niin oli järjestys selvinnyt. Kolmella viisaalla miehellä ei ollut vaikeuksia voittajan julistamisessa, 3.JK sai kärkikompanian kilven ja kunnian kantaa Kärkikompanian arvonimeä ja veloitteita seuraavan saapumiserän vastaavaan kisailuun.

— Mistä yksiköstä.

— Kärkikompaniasta, herra everstiluutnantti, rämähtää vastaus nykyään 3.JK:n jääkäreiltä. Kärkikompanian kilpi komistaa 3.JK:aa, arvoaikalla, talon arvon mukaisesti.

Mikä komppania ripustaa sen seinälle seuraavaksi, vai tekeekö 3.JK samat temput uudestaan eikä luovu Kärkikompanian arvostaan.

Jatkona kisailivat yksiköt helmi-kuun lopussa aseksittelyn ja pököpäämunnan paremmuudesta. Aseksittelykilpailu meni tavallaan pieleen.

— Mitä ihmettä Kärkikomppania tulee pilaamaan pataljoonan aseksittelymestaruuskilpailuja pitämällä omat jäsentenväliset kisansa, toruske- li komentaja luutnantti Kiiskistä tulosten selvittyä.

— Ei tässä ole mitään laitaa, että 3.JK:n kahdeksan miestä on tuloluettelon kärjessä.

Murska voitto siis 3.JK:lle.

Pököpää seisoivat itsepintaisesti pystyssä. Vain kolme ryhmää pudotti kaikki kymmenen pököä.

Parhaiksi selvisi KrhK:n ryhmä jääkärit Timo Sarajärvi, Reijo Niemi-talo, Erkki Heikkinen Juhani Kauppi, Niilo Palojärvi.

Onnea kaikille voittajille ja parempaa menestystä hävinneille seuraavalla kerralla, toivoo

Pee-Tee

Sodankylän Luppoviikon
kirjoituskilpailussa parhaana
palkittu
nimimerkki "AIHKI"
Kersantti Esko Huttunen.

LAHJOMATON

Aamuauringon säteet kimaltelivat kaikissa sateenkaaren väreissä suurien kastepisaroiden pinnalla. Aamukaste oli runsas, se tiesi kaunista päivää. Hailakan sinisellä taivaalla ei näkynyt montakaan hattaraa. Edessäni aukeava järven tyyni pinta oli eloton, vain silloin tällöin sen pinta särkyi pienien kalojen puikatessa pintaan.

Korjasin tulta asentoni vieressä. Ripustin nokisen pannuni tutuksi käyneeseen keitinsalkoon. Ihailin järven tummaa, sen salaperäistä rauhaa. Siellä jossain järven syvänteissä piileskelivät lihavat, rasvamahaiset Taimenet.

Olin järvellä jo toista kertaa, olin käynyt täällä pari vuotta aikaisemmin ensimmäisen kerran. Jo silloin olin nähnyt, että järvi kätki sisäänsä tuntemattoman määrän punalihaista, kuningaskalaa.

Muistelin; laiskoja ne olivat silloinkin syömään. Onnistuivat kuitenkin saamaan muutamia niin lähelle rantaa, että pystyi tunnistamaan ne helposti. Juhlallisen arvokkaasti ne kuitenkin pyörsivät aina takaisin syvänteisiin. Nyt olin päättänyt tutkia milloin tuo "Rasvamaha" oikein söisi. Olin varautunut tähän kaikkeen, riittävästi vieheitä ja aikaa.

Maistelin vähän illalla saamaani harria kahvin ja leivän kanssa, niin että pahin hiuka hellitti. Sitten otin päättäväisenä vavan ja astelin rantaan.

Ranta oli syvä, kalliainen. Vesi lepäsi edessäni tummana, salaperäisenä, mutta samalla kiehtovan jännittävänä. Aloitin Aglialla, vaihtelin väriä tummasta kirrkaaseen. Vispasin rannan tarkkaan, mutta tuloksetta. Vain yksi puolikiloinen Hauentuppi iski kupariseen Mepsiini.

Parin tunnin heittelyn jälkeen palasin asennolleni pettyneenä. Tämä oli jo kolmas päivä, eikä järvi ollut vieläkään suostunut luovuttamaan aarteitaan. Sisukkaasti päätin kuitenkin jatkaa taas illalla, sillä sen ainakin tiesin, että keskipäivällä minun oli ihan turha yrittääkään.

Syötyäni vähän tukevammin päätin lähteä käymään noin parin kilometrin päässä olevalla pienellä lammella. Sieltä ehkä saisin jotain, sillä paistikalani alkoivat olla uhkaavan vähissä. Kevensin vähän reppuani, otin mukaani vain kaikkein tärkeimmät. Lähtiessäni katsahdin vielä järvelle. Katseeni oli kuin haaste "Minä palaan vielä."

Lampi oli pieni, suon ympäröimä ja rannoiltaan ainakin matala. Muutamissa paikoissa kasvoi rannoilla matalaa pensaikkaa, sieltä täältä pisti näkyviin jokunen kortekin. Vesi oli aika kirkasta ja niinpä valitsin vanhan, väreistään jo haalistuneen puu-uistimen ensimmäiseksi.

Heti toisella heitolla tarrasi kiinni ihan kuin kortteeseen. Vähän aikaa piteli vapaani luokilla sitten löysäsi. Kelasin ylös. Ei siinä mitään roskaa näkynyt. Heitin uudestaan samaan paikkaan, kelasin. Taas oli kiinni ja tuntui pysyvän. Samassa murahti jo pintakin, kala sen täytyi olla. Vapa oli lujilla, kala pyrki itsepäisesti pitkin rantaa, minä taas harasin vastaan. Arvasin, että Hauki se on kun ei hypännyt, vaikka selkä nousikin pintaan. Muutaman minuutin väsyttelyn jälkeen kala tuli jo parin metrin päähän. Melkoinen kojamo se oli. Selkä hohti mustan kiiltävänä ja leveänä, hätäisesti meloivat punaisen kirjavat evät. Kerran vielä se päätti yrittää ja sai kelani parkaisemaan epätoivoisesti. Koukut pysyivät kuitenkin leu-

kaperissä ja hitaasti matka kohti rantaa taas alkoi. Tällä kerralla Hauki tuli jo suosiolla nostoetäisyydelle. Äkkiä sujautin kalakoukkuni sen alle ja tempaisin kaarella rannalle. Komea se oli, sätkytellessään sarojen seassa. Kirkkaat oli värit, ei se ollut liikaisen veden elävä. Painoa arvioin olevan ehkä kolmen kilon nurkilla.

Iltapäivän kuluessa laittelin kymmenen koukkuu rannoille vapojen jatkeeksi. Syötinä käytin kulmakoita ja koukkuina isoja - mateenkoukkuja. Aurinko oli ehtinyt matalalle, sen viistosti leikkaavat säteet olivat jo viilentyneet kun lopettelin työtäni. Huomenna olisi ainakin toiveita saada koukkuhaukia.

Kolmikiloinen jänkäkoira vitsaksessa palasin leirilleni tutulle paikalle, pienelle sammalsaarelle. Rantatöyräs oli muuten kivikkoisen, mutta siinä oli pieni sammalsaari ihan kuin tilauksesta leiriäni varten.

Loikoilin leirisavussa, siinä oli mukava olla, sääskien ininäkään ei pahemmin häirinnyt. Katselin auringon lipumista läntisen tunturijonon taakse. Linnut ympäristössä yksi toisensa jälkeen vaiken, jossain kauempana kiljahti saalistava piekana.

Havahduin kylmään, olin torkahtanut, nuotiokin oli enää pieni savuava hiillos. Katsahdin kelloa, se näytti jo melkein puolta yötä. Järven ylle oli laskenut vaalea, utuinen verho.

En pitänyt mitään erityisempää kiirettä, ihailin kaikkia näkemääni ja kuulumaani. Kaikki tämä oli sellaista, jota löytyi vain tämän erämaajärven rannalta.

Keittelin vielä kahvitkin ennenkuin aloin valmistaa itseäni aamuyönsyönille. Jossain sisälläni häivähti ajatus, jokohan tänä yönä onnistuisi.

Hiljaisuuden rikkoi viehkeeni ensimmäinen molskahdus ja kelan hiljainen ratina. Puolen tunnin heittelyn jälkeen pahin jännitys tasaantui, järvi oli jälleen oma itsensä, lahjomaton.

Siinä viehevarastoani penkoessa osui käteeni vanha pilkki. Pilkki oli jo haalistunut parhaat päivänsä kukaties jo nähnyt. Se oli muodoltaan kapea mutta melko raskas. Hymyilytti vähän kun vaihdoin sen lipan tilalle, ajattelin, tällä ainakin lentää.

Pilkissä oli sopivan suuruinen koukukin, siihen oli hyvä vääntää kulmakko.

Astelin rantakiville ja annoin vapani heilahtaa. Kauas lensi raskas pilkki, purkaen rullalta melkein koko siiman. Annoin vieheen rauhassa painu sillä tiesin, että tuolla asti kyllä vettä riitti. Yht'äkkiä tuntui tempaisu, irtosi, taas oli kiinni, nyt tuntui jo pysyvän. Kuulin kuinka veri alkoi kohista suonissani ja sydämeni hakkasi haljetakseen. Olisikohan se vihdoinkin taimen. Itsepäiseltä tuntui kala, kelan räikkäjarru soi jatkuvasti ja jouduin säätämään sitä vähän jäykemmäksi. Kelasin, kala antoi myöten, tuli lähemmäksi, mutta samassa räsähti pinta, komea hopeinen kylki välähti kalan ponkaistessa puolenmetrin korkeuteen. Nyt olin varma, että vastustajani oli taimen.

Kaiken taitoni sain panna koetukselle ennenkuin sain kalan niin lähelle rantaa, että näin sen. Komea se oli, lihaksikas selkä ja täplikkäät kyljet erottuivat jo selvästi. Kahukseni huomasin, että sekä kalakoukku että haavini olivat jääneet leirille. Harmitti, siinä se nyt olisi, haavilla jo yltäisin. Liikautin jalkaani, hetkessä oli kala kadonnut ja kelan hurja pärinä saatteli sen menoa.

Monta kertaa tuo kuningaskala uusi temppunsa, mutta kerta kerran jälkeen aen pako lyheni ja voimat alkoivat ehtyä. Mietin millä saisin tuon rannalle, nostamista vavalla en uskaltanut ajatellaakaan. Katsoin leirille, pieni savujuova näkyi ainakin puolen kilometrin päässä. Ei kala noin kauan koukussa pysyisi.

Huomasin rannalla haarakepin, sekin oli tyhjää parempi. Mielessä käväisi toivorikas ajatus onnistumisesta. Hetken huolellisen väsyttelyn jälkeen alkoi taimen olla jo melko "pehmeä", se pyörähti väliin jo kyljelleenkin. Uteltelin sen ihan rantaveteen, siihen se tulikin suosiolla. Hiljaa hivutin haarakeppini kalan alle ja olin valmiina. Kala kellahti kylelleen. Silloin tempaisin kaikin voimin ja näin kuinka kala kaaressa lensi rannalle. Minä säntäsin perään ja sain sen puristetua rantakivien väliin.

Onnesta mykkänä katselin saaliini

TOIMITUKSEN NURKKA

Heti alkuun on todettava, että saatiinhan tämä Etupyörä jälleen painoasuun. Omat synnytystuskansa tämän vuoksi aina ovat. Suurin tuska on, mistäpä muusta kuin — rahasta. Valitettavan vähän on killan jäseniltä tullut Etupyörän tilauksia. Ei näytä hyvälle tilauslista. Siksi olkoon tämä muistutus jäsenille siitä, että me odotamme tilaustanne.

Onhan Etupyörän liikkeelle lähdöstä kulunut jo neljäkymmentäseitsemän vuotta. Kunniotettava ikä lehdelekin. Mutta suusta suuhun tekohengityksellä ei lehti elä, joten pistäkääpä tilauksenne postiin, ettei Etupyörän tulo katkeaisi.

Kulunut Etupyöräkausi on ollut voimakkaasti koulutuksellinen. Jääkäreiden taitoja on punnittu monenlaisissa kilpailuissa, kuten lehdessämme toisaalta näkyy. — Kuri on ollut tiukka, mutta koulutus asiallista, kuten muuan varusmies totesi reserviin siirtyessään.

Pataljoona on jälleen vanhentunut vuodella. Vuosipäivän vietto oli tavanomainen, — paraateineen, ohimarsseineen ja juhlaillanviettoineen.

Paraatikatselmuksen ja ohimarssin otti vastaan pohjois-Suomen sotilaslääänin komentaja kenraaliluutnantti

kaunista kylkeä, siinä se nyt oli unelmieni kaukainen kohde. Nyt minulla oli kiire, pinkaisin juoksuun suoraa päätä leirille.

Hengästyneenä, haavi mukanani palasin takaisin. Äkkiä vaan uusi syöti koukkuun ja taas viuhui vapa. Vilkaisin ohimennen kelloakin. Se oli jotain puoli neljän aikaa. Parin heiton jälkeen oli taas kiinni, ja otteista päätellen äskeistä suurempi.

Sitkeän väsyttelyn jälkeen sain koukatuksi tämänkin haaviini. Ehkä puolitoistakiloinen sen täytyi olla.

Järven pintaan alkoi ilmestyä väreitä, sen pinnalla alkoi perhosten leikki. Perhosten mukana heräsivät

Mikko Sisto. Ohimarssi oli entistään komeampi. Se suoritettiin kokonaan moottoroituna. Tämän mahdollisesti vuosipäivän kynnyksellä ajoneuvotäydennykseksi tullut seitsemän maastokuorma-autoa.

Päivän juhlavuutta lisäsi yksikkökilpien paljastus ja kapteeni Pentti T.kkasen suunnittelema ja kirjoittama audiovisuaalinen kuvaelma jääkärientiestä. Sen esitys oli kantaesitys.

Vuosipäivänä kokoontui Helsingissä noin 150 pataljoonan riveissä sodan aikana palvelutta veteraania muistelemaan yhdessä vietettyjä kovia aikoja. Siinä on esimerkiksi kelpaava saavutus jääkärihengen vaalimisesta nykyisille jääkäreille. Jos heti reserviin siirryttyänne ette muistakaan, että JP 1 — LapJP:n kilta r.y. on yhdessä kaikkien pataljoonan riveissä palvelleiden kesken, niin toivotaan, että myöhemmin asevelvollisuusmuistot putkahtavat esiin. Silloin on haikuduttava lähimmän alaosaston tai "emäkullan" jäsenyyteen, yhdeksi jääkäriveljeksi jääkärien renkaaseen. Näillä ajatuksilla toivotan kaikille Etupyörän lukijoille hyvää kevättä ja kesää sekä reipasta jääkärihenkeä.

Toimitus/Pe-Tee

myöskin pikkukalat hyppimään, saalistamaan.

Minä jatkoin myös, en huomannut ajan kulua en mitään mitä ympärillä tapahtui. Seurasin vain herkeämättä siimani piirtoja vedessä. Rannalla, ison kiven päällä, lepäsi jo kuusi kalaa, oikeita "aatelisia".

Viiden aikoihin "näytös" sitten loppui, se loppui yhtä jyrkästi kuin oli alkanutkin. Heittelin vielä muutama kerran, vaikka hyvin tiesin, että se oli turhaa. Istahdin kivelle ja annoin vapani levätä. Hiljalleen aloin tajuta aamun äänet, tunsin auringon lämmön ja ympärillä viriävän lintujen kuoron.

PIENI SANAKIRJA ALALLE AIKOVILLE

Toimituksen tietoon on tullut, että myös seuraavalle RAUK:n kurssille on odotettavissa sankka joukko punaposkisia nuoria yrittäjiä. Koska on enemmän kuin luultavaa, että sotilasterminologia kehittyneimmässä muodossaan on heille tuiki tuntematonta, olemmekin päättäneet ojentaa näille tulokkaille auttavan kätemme eräänlaisen sanakirjan muodossa. Vaikka sanakirja onkin suppea, uskoisimme sen kuluvan nuorten soturien käsissä, sen verran täysipainoista tekstiä se sisältää, vaikka itse sanommekin.

Huomautettakoon, että sanakirjamme laatimiseen ei ole anottu eikä saatu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran apuraha kansanrunouden tutkimuksen edistämiseksi, sen enempää kuin Puolustusvoimien määrärahoja sisältäen tutkimustoimintaankaan.

A. Aamureppu. Oppilaan yleisesti käyttämä kantolaite, jonka ominaisuuksiin kuuluu, että se päivittäin kevenee. Kantaja ei sitä kuitenkaan monestikaan pane merkille.

E. Esimies. On aina oikeassa. Jos joskus sattuisi, että esimies olisi väärässä (mikä tietysti on mahdollista vain teoriassa), ei siihen pidä kiinnittää mitään huomiota.

H. Hauki. Iskee useimmiten mitä odottamattomimmalla ja yllättävimmällä hetkellä. Sen torjumiseksi on tarpeen erityisen tehostettu torjuntavalmius. (Katso myös hakusana Kirjuri.)

J. Jotos. Eräänlainen piknik-tyyppinen retki luonnon helmaan. Tarjoaa mm. romanttisia yöpymisiä viihtyisässä teltassa ja unohtumattomia vartiovuoroja Pohjolan tähtitaivaan alla.

K. Kirjuri. Yksi vaikutusvaltaisimmista esimiehistä, jonka vaatimatto-

man ja prameilua karttavan pukeutumisen ei pidä antaa hämätä itseään.

L. Lomavuoro. On yleensä vasta ensi viikolla.

O. Ohjesääntö. Pelkäämme pahoin, että tämä sanakirja ei ole täysin sen mukainen.

Olut. Katso hakusana SRL.

P. Punkka. Esine, jota öisin käytetään suoranaisiin siviilitarkoituksiin, siinä nimittäin nukutaan. Päivisin sen ainoa tarkoitus tutkimustemme mukaan on muistuttaa mahdollisimman erehdyttävästi tiilikiveä. (Siniruudulista tiilikiveä.)

R. Rättisulkeiset. Eräänlainen kokonaiskatselmus päivän muotiin. Tärkeintä ei ole asusteen tyylikkyys, vaan sen käytännöllisyys.

S. Siviili. Katso hakusana Syyskuu.

SRL. Rajoittaa ikävällä tavalla oppilaan toimintavapautta.

Syyskuu. Katso hakusana Siviili.

TJ TJ. Salaperäinen kirjainyhdistelmä, jonka merkitys on jäänyt toimituksellekin hämärän peittoon. Esiintyy kaikissa sopivissa ja sopimattomissa paikoissa jonkun numerosarjan yhteydessä.

Tst-koulutus. Valtiomies W. Churchill on aikoinaan määritellyt tämän koulutusalueen sanoilla »verta, hikeä ja kyyneleitä».

V. Vesijysky. Lauantaiaamuisin suoritettava rattoisa liikuntaohjelma, joka suoritetaan lattialla nelinkontin. Vahvistaa erityisesti oikean käden koukistaja- ja ojentajalihaksia. Saavuttanut viikoittain suuren osanottajamenestyksen.

Y. Yöloma. Haavetta, haavetta vain.

Ä. Äitiysloma. Ei myönnetä RAUK:ssa.

Ö. Öh, öh. Voipuneen oppilaan toteamus talvisotaharjoituksista palattaessa.

Sodankylän luonnolle antavat leiman samat tekijät, joista suurin piirtein katsoen koko eteläisen puolen Lapin luonto on kokonaisuudessaan. Etelästä ensimmäisen kerran tulevalle tämä "Lappi" tuottaa useimmin pettymyksen. Ainakin niin käy niille, jotka Lapin tuntureista uneksien ovat suunnanneet matkansa Sodankylään. Saariselän aluetta lukuunottamatta on tuntureita Sodankylän alueella vähemmän kuin naapuripiirissä niin idässä, etelässä kuin pohjoisessakin. On hyvinkin yksitoikkoista saapua etelästä Sodankylään. Tulijaa tervehtii tasainen, hyvin loivanousuinen tie, loppumattomiin vuorottelevat samannäköinen kangas ja jänkä, jokin kyläpahanen tien varressa ja tien sivussa vilahteleva Kitinen. Ohikuljalle ei eroitu mitään mieleen jäävää yksityiskohtaa Luostoa ja kauempaa mahdollisesti hämmöittävästä Pyhänturista lukuunottamatta. Sodankylän pohjoispuolella taas saa ajaa lähemmäs sata kilometriä, ennenkuin Nattasen rinnat kohoavat horisontin yläpuolelle.

Metsään uskaltanutun tapaa samat jäkälämatot ja rakkarinteet täällä, kuin missä muualla hyvänsä Lapissa. Metsä on nelostien itäpuolella mäntyvoittoista, kun se Sodankylän pohjoispuolella ja nelostien länsipuolella, Pomokairassa on kynttelikkökuusikkoa. Alakuloiseksi sen lisäksi tekee metsähallituksen Osaran aukeat ja kuivumaan nostetut kuutioiset kivet, jotka töröttävät ihmisen muistomerkkinä toiminnasta, jota nimitetään metsien parannukseksi. Kun etsimällä etsii, niin löytyyhän sentään luonnonnähtävyyksiä kuntamme alueelta. Vahinko vain, että suurin osa niistä on teistä syrjässä eivätkä näin ollen ole helposti tavoitettavissa ja houkutte-

lemassa matkailijoita pysähtymään ja nauttimaan sodankyläläisestä luonnosta. Käsittelen tuntemani nähtävyyden noudatellen pääteitten suuntia.

Nelostien varren luonnonnähtävyydet

Mainitsemani Luoston ihanuuksiin kuuluu hissi, hotelli, maja-alue ja ulkoilualueet. Viimeisimpänä Luoston myyntiartikkelina on metsästysmahdollisuudet myös turisteille. Akselintien saanti olisi ratkaisevaa Luosto — Pyhä alueen kehitykselle ja matkailioiden saannille varsinkin kesällä.

Sodankylän tuntumassa on Kitisesä Porttikoski. Sen jylhät kallioseinämät lumoavat ensikertalaisen. On vahinko luonnon vuoksi, jos Porttikoski joskus valjastetaan.

Seuraavan kerran voimmekin ihaila luonnonnähtävyyksiä nelostien suunnassa vasta Sodankylän pohjoispuolella Porttipahdan patoalueella Nelostieltä tämä ihmisten muovaama luonnonnähtävyys ei ole kovinkaan kumma. Mutta kannattaa piipahtaa itse padolla. Yläpuolella avautuu aava tekojärvi ja alapuolella ovat tulva-kuilut.

Nattasten näkymät tien suunnassa tuli jo mainituksi. Mutta parhaan palkan saa nauttia se, ken uskaltanut Nattasille. Seinätunturi puhuu omaa kieltään jo nimellään. Nattasten huipullahan on valtavia liuskekasautumia, kuin sieniä konsanaan. Ja onhan Nattasilla korkeuttakin. Terävänattanen on huipullaan 543 ja Sukunattanen 524 metriä. Itse Nattasilta avautuu laajat näköalat, idässä on tekojärvi ja lännessä Lapin jänkää, pohjoisessa taas Saariselän tunturijono. Nattasillan liikkujan on vain muis-

tettava, joten luonto on siellä jätettävä rauhaan. Nattasille lähtevää tiepahasta vastapäätä on opaste Purnunmukka. Sehän on nelostien varressa oleva eteläisin lappalaiskylä. Kesäisin tienhaarassa olevat mukkalaiset sonnustautuvat kauppaamaan matkamuistojaan. Itse kylä on muutaman savun käsittävä, tavallinen jokivarsikylä. Mutta asukkaat ovat säilyneet jokseenkin puhtaina lappalaisina, jonka jo näin haastatellessa huomaa.

Paria kilometriä ennen Purnunmukkaa on kesäinen kullanhuhdon-tapaikka. Se on menestynyt hyvin ja kävijämäärä on ollut monituhattapäinen. Nattasille mentäessä kannattaa käydä pikku mutka Tankavaarassa. Siellä on löydettävissä saksalaisten ilmatorjuntapatteriston aseman jätteitä. Tankavaara — Purnunmukka muodostivat erään saksalaisten puolustuslinjan Lapin sotaa käytäessä. Sodankylän ja Inarin kunnan rajalla on Kaksilauttanan. Tosin se on vain puron luokkaa. Mutta kesäistä puron solinaa on mukava senkin rannoilla kuunnella. Alue on otettu matkailulliseen käyttöön ja rantakaavoitettu majaluueksi.

Kaksilauttasan pohjoispuolelta pyörittää tie Kiilopäälle, josta osa on Sodankylän puolella. Kiilopäältä alkaa Sodankylän luonnonnähtävyyksien paratiisi. Ikävä vain, etteivät siitä pääse nauttimaan auton rattiin nau-liutuneet matkalaiset. Ken haluaa painaa mieleensä todella Lapin kuneinta tunturialuetta, niin vaeltajan sauva vain käteen ja reppu pykälään ja mars matkaan. Tosin erämaahan ei sovi mennä suin päin eikä missään tapauksessa ilman karttaa, kompassia ja suunnistustaitoa. Kiilopään takana on töyssyä kaikille ja joka tarpee-

seen. On Pirttinokkaa, Rautupäätä, Rautuvaaraa, Kuuttuvaaraa, Tuiskupäätä ja Tuiskukuraa ja lukematon määrä muita, jokaisessa jontkassa polveilee kristallinkirkas tunturipuro. Ilmassakaan eivät leiju saasteet, ellei nyt sellaiseksi katsota vaeltajan toverihenkeä. Ja mikä parhainta, alueella on noin kolmekymmentä autiomajaa. Ei tarvitse siis olla huolissaan hotellista, yöpaikka kyllä löytyy. Ja matkan varrella saa henkensä pitimiksi muutakin kuin kauniita näköaloja ja raitista ilmaa, jos on miehestä ottajaksi. Harri ja tammukka asuvat kiven koloissa ja antavat lisäsärvintä matkalaisille. Eivät edes miljoonaiset sääsket saa mieltä matalaksi tuolla vaeltajan paratiissa. Vahinko vain, ettei tuo paratiisi ole kirkonkylää lähempänä.

Suomujokivarressa, Sodankylän puolella on vanha kolttakylä.

Pelkosenniemen suunta.

Sodankylän itäpuolen teitten varssissa on luonto nähtävyyksineen lähinnä kirkonkylää. Kymmenkunta kilometriä kirkolta on Hirveäkuru Vahinko, etteivät sitä kaikki matkalaiset huomaa huristaessaan autoiltaan ohi. Auttaisiko paikan tunnetuksi tekemiseksi mäen päällä opaste, ulkoilunähtävyys. Toisaalta taas Hirveäkuru on yksityisen omistuksessa. Pääsisihän siinä turisti samalla tutuksi Orajärveen. Ja heti sen jälkeen onkin tien pohjoispuolella Oratunturi. Valitettavasti sekin on pari kilometriä tiestä syrjässä. Kunnan luonnontävyyskiin huomiota kiinnittääkseen tulisi Oratunturille parantaa tie ja neuvonnalla opastaa turisteja piipahattamaan siellä. Pääsisihän siinä maakuun tunturin valloittamisesta.

Lokan tekojärvi nähtävyytenä.

Lokan tekojärvi on maineeltaan maan kuulu, siitä on tullut itsestään luonnontävyys. Laaja ja salaperäinen Lokan allas saisi varmaan suurempaa huomiota, jos todella toteutettaisiin veneretket altaalle. Lokan kylän historiaa kertoo niin itse pato kuin sen rannalla oleva Lokan hävityksen muistomerkkin. Vuotson puoleisessa osassa olisi venematkailijoille pysähtymispaikka Muteniassa. Sehän on osittain veden alle jäänyt. Juttukaverina olisi siellä kuulut Tapijon veljekset. Saisi siinä turisti henkeään haukkoen kuulla karhunkaadoista ja kalanpyynteistä itsensä tekijöiden suulla.

Porttipahta on matkailijoille jokseenkin tuntematon. Mutta mainosrumpua pitäisi siitakin lyödä nähtävyytenä. Näihin molempiin paikkoihin kannattaisi harkita jonkin virkistytymispaikan perustamista keksäjäksi.

Järvikylät

Meltauksen tien varressa, kunnan lounaisosassa ovat järvikylät. Huvilasutus on viime vuosina levinnyt siinä rohkein askelin. Mikäpä onkaan rauhoittavampaa kuin kesäinen järven pinta kauniitten rantojen ympäröimänä. Jo ohikulkija voi siemaista silmillään näitten maisemien kauneutta ja Lapin lumoa.

Muinaislappalaisten asumapaikat

Sodankylän alueella on runsaasti muinaisten lappalaisten asumapaikoja. Moni vain ei tiedä niistä eikä niitä ole merkitty millään tavalla.

Lähin kirkonkylää on lappalaisten markkina- ja talviasuntopaikka, Kylässiljo kirkon ja pappilan välissä. Unarijärven rannoilla ja saarissa näitä asumapaikkoja on useita, muun muassa Einelahden, Noijan-, Päivän- ja Rauninkentät. Torvisen kylässä on Aittopelto ja Aittokumpu. Petkulassa on Aution kenttä. Kelujärvellä Saiveljärven pohjoispuolella on ristimätön kenttä, Lokassa on lappalaisten asuntopaikkana ollut Lokkavaara. Kuuluissa lappalaisten seitakivi on ollut Petkulan itäpuolella Keevitsan vaaralla. Uhri- ja seitapaikkoina mainitaan myös Pyhäkumpu Vuojärvellä, Seitaniemi Orajärvellä, Pyhäkivi ja Kussuolinkivaara Muteniassa. Lokkaan uutta tietä mentäessä on vanha lappalaisten Lapinkylä, kotikuusikko. Sinne suunniteltiin Sodankylän ensimmäistä kirkkoa, mutta lappalaiset vastustivat peläten uudisasutuksen tuloa Sompioon. Nattastunturit ovat myös vanhoja uhripaikkoja.

Muut luonnontävydet

Luonnontävytytenä pidän myös poroerotusta. Vahinko vain, että ne tapahtuvat Lapin pimeimpänä aikana eikä niitten markkinointi oikein käy turistinähtävyyteen.

Sodankylä on kuulu vanhasta, Lapin vanhimmasta puukirkostaan. Senkin katson melkeinpä luonnontävytydeksi.

Edellä esitetyn perusteella on Sodankylän alueella huomattava määrä luonnontävytyksiä. Mutta niistä vain murto-osa on suuren kansan tietoudessa.

Pentti H. Tikkanen

KOLME KIRJAILIJAA KUVAA SOTILASELÄMÄÄ

Suomessa julkaistaan ja luetaan runsaasti sota-aiheista kirjallisuutta. Viime sotiamme kuvaavat sekä romaanit että muistelmateokset komeilevat tuon tuostakin myyntitilastojen kärkipäässä.

Rauhanajan sotilaselämästä on kirjoitettu vähemmän. Tämähän on tietysti ymmärrettävää siltä kannalta, että sota elämyksenä on moninkertaisesti vaikuttavampi kuin rauhanajan monesti yksitoikkoinen "garnisonipalvelus".

Muutamia kärkipään suomalaisia kirjailijoita on sentään kiinnostanut rauhanajankin sotilaselämä. Varuskunnan muodostama yhteisö poikkeaa monella tavalla sitä ympäröivästä siviiliyhteisöstä. Se muodostuu yksinomaan miehistä ja siellä koulutettavat varusmiehet joutuvat elämään pitkäkhön ajan jossain mielessä epänormaalia elämää. Asuminen yhteismajoituksessa ja kaiken muunkin tapahtuminen kollektiivin puitteissa, siviilielämästä poikkeavat normit jne. vaikuttavat eri yksilöihin eri tavalla. Nimenomaan "sosiaalipsykologisen", yhteisön vaikutusta yksilöön pohtivan kirjailijan luulisi olevan kiinnostunut sotilaselämästä aihealueena.

Linnan ja Haanpään "Kirjasodat"

Suomalaisen kulttuurihistorian kaksi rajuinta ja katkerinta taideteoksen ympärillä riehunutta kahakkaa on käyty sotilaselämän kuvauksien ympärillä.

50-luvulla riideltiin Väinö Linnan Tuntemattomasta sotilaasta. Monella taholla koettiin Linnan kirja herjauksena sodan käyntyä sukupolvea kohtaan siinä sanottiin vääristeltävän suomalaisen rintamasotilaan kuvaa. Kerrotaan, että Linna sai jotakulta

vanhemmalta naishenkilöltä kirjeen, jossa ihmeteltiin, onko Linna itse keksinyt kaikki tuhmuudet ja rumat sanat mitä kirjassa esiintyy, koska onhan yleisesti tunnettu tosiasia, ettei Suomen kansa sellaisia käytä. . .

Tuntemattoman sotilaan pasifismita on paljonkin keskusteltu. Minun käsitykseni mukaan se ei ole pasifistinen, mutta kylläkin sodanvastainen. Linna tuo esille kaikki oman kokemuksensa mukaan myönteiset ominaisuudet, joita ihmisistä vaaran hetkellä löytyy; toverihenki, huumori, uhrautuminen, ihmisen esiintyminen vailla pintakoreutta, sellaisenaan ja todellisena. Mutta sodan hän kokee kuitenkin onnettomuutena, jonka välttämiseksi on kaikki mahdollinen tehtävä.

Vuosien vieressä on Linnan kirja säilyttänyt arvonsa. On jopa hiukan sääli, kun niin hyvästä kirjasta on tehty arvoesine, jota säilytetään kansakunnan kaapin päällä. . .

Tuollaisesta vastustuksesta huolimatta Linna sai suuren menestyksen. Näin ei käynyt hänen edeltäjänsä, Pentti Haanpään, jonka Kenttä ja kasarmi aiheutti 1920-luvulla vastaavallaisen järkytyksen.

Pentti Haanpää oli lupaavimpia nuoria kirjailijoitamme, Ruotsissa asti ensimmäisten juttukokoelmiensa ansiosta kehuttu. Oman asevelvollisuusaiheensa kokemusten nojalla Haanpää kirjoitti juttukokoelman Kenttä ja kasarmi, joka kuvaa tuon ajan sotilaselämää "sammakkoperspektiivistä". Kirja teiltiin lehdistössä heti ilmestyttyään siksi yksimielisesti, ettei sen ympärillä syntynyt sannottavemmin edes polemiikkia. Tänä päivänä luettuna Kenttä ja kasarmi tuskin järkytystä aiheuttaa. Mistä sitten johtui sen omana aikanaan saama

milteipä hysteerinen vastaanotto? Syitä on tietysti etsittävä siitä ajasta, jolloin teos ilmestyi, niistä asenteista ja ilmapiiristä, jotka silloin vallitsivat.

Suomi oli vasta itsenäistynyt maa. Katkera kansalaissota oli jakanut kansakunnan kahteen osaan, jotka kyräilivät toisiaan henkisten ja joskus konkreettistenkin barrikadien takaa. Niin kuin aina nuorissa maissa kansallistunne sai liiallisuuksiin meneviä muotoja. Armeija jatkoi Valkoisen Armeijan perinteitä ja laajan kansanosan mielissä se oli itsenäisyyden symboli ja sellaisena pyhä ja loukkaamaton.

Haanpään juttukokoelma kuvasi realistisesti tuon ajan sotilaselämän kovuutta ja ankeutta, josta nykyajan asevelvollisella tuskin on aavistustaakaan. Haanpään kirjailijanlaadusta puuttuvat täysin korkealentoinen ylevyys ja hymistely. Hänen taiteensa on pienimuotoista ja lähtee aina liikkeelle ihmisen läheisimmistä ympyröistä. Niinpä Kenttä ja kasarmi koettiin loukkauksena itsenäisen Suomen armeijaa kohtaan, vaikka Haanpään tekstistä puuttui kaikki ohjelmallisuus. Kirja lyötiin matalaksi sekä ideologisin että esteettisin aseina. Viimemainittuja käytteli mm. Olavi Paavolainen, joka oli aikaisemmin esiintynyt Haanpään ihailijana.

Pentti Haanpäälle koitui Kenttä ja kasarmi-jupakasta paljon vaikeuksia. Hänet eristettiin ja estettiin vaikuttamasta; yksikään kustantamo ei kymmenen vuoteen uskaltanut julkaista hänen teoksiaan. Haanpää palasi kuitenkin vielä sotilaselämän pariin. Sota-aikana hän kirjoitti, itse rintamamiehenä, juttukokoelmat Korpisotaa ja Nykyaikaa, jotka eivät enää herättäneet samanlaista myrskyä.

Tarinaniskijä Veijo Meri

Nykykypölvän kirjailijoista on Veijo Meri aina tuntenut suurinta kiinnostusta sotilaselämää kohtaan. Hän on kanta-aliupseerin poika ja vietti lapsuutensa kannakselaisessa varuskunnassa. Meri kertoo kuulleensa lukeemattoman määrän sotilasaiheisia kasukuja, juttuja ja tarinoita, jotka merkittäväällä tavalla ovat vaikuttaneet hänen tuotantoonsa. Meri on sitä sukupolvea, joka ei itse ehtinyt sotaan, mutta eli varhaisuoruutensa sodan varjossa. Hän kertoo itse, kuinka sodan vaikutus tuntui kaikessa sen ajan poikien ajatusmaailmassa. Sankarihanne oli sotilas ja luonnollinen elämän päämäärä ja tarkoitus oli sankarikuolema isänmaan puolesta.

Meren läpimurtoteos Manillaköysi koostuu nimenomaan näistä kirjailijan jossain kuulemista sotilasjutuista. Sen juonikertomuskin on laajennettu juttu, johon liittyy matkan varrella yhä uusia juttuja. Tällä tavalla syntyy kirjan 'verkkomainen' rakenne, lukija ei aina oikein tiedä missä jutussa kulloinkin ollaan menossa. . .

Meri on armoitettu tarinankertoja. Mutta hän ei ole tavallinen juttunikari, jonkalaisia istuskelee keskikaljalla joka kirkonkylän kuppilassa. Merestä on sanottu, että "hän kertoo anekdootin niin kuin se olisi romaani ja kirjoittaa romaanin niin kuin se olisi anekdootti". Meri on humoristi, vaikka hänen huumoriaan eivät ehkä kaikki oikein ymmärrä. Se ei ole "kansanomaista" siinä mielessä kuin esimerkiksi Väinö Linnan huumori. Meren vitsistä ei aina löydy loppuhuipennusta, jolloin kaikki tietävät "ahah, nyt pitää nauraa". Juttu sinänsä avaa sellaisen yhtäkkisen huikean näköalan elämään, että se tilanteesta riippuen naurattaa tai itkettää, aina kuitenkin panee ihailemaan kertojan kykyjä.

Meren huumori lähestyy monesti niin sanottua mustaa huumoria. Itse hän on eräässä esseessään määritellyt huumorin olemuksen suunnilleen seuraavasti: Huumoria on nimenomaan se, että vaikka mies on pieni ja heikko ja huono juoksemaan, niin kaikki häntä potkivat ja nöyryyttävät. Tässä hän viittaa Charles Chap-

liniin ja hänen kulkurihahmoonsa.

Sota on Veijo Merelle sellainen tilanne, jossa ihmisen elämän groteskit piirteet korostuvat. Ihminen on sodassa suurten voimien myllerryksessä ja siten tietyllä tavalla vapaa vastuusta, kuten Sujut-kirjan alikersantti.

Suomalaisen kansanmiehen neuvokkuutta ja kykyä tulla toimeen mita omituisimmissa tilanteissa on Meri monesti kuvannut. Hänen romaanihenkilönsä ei yritä muuttaa muuttamattomissa olevia olosuhteita, "potki tutkainta vastaan", vaan hän sopeutuu niihin ja tekee olemassa olevissa puitteissa sen minkä voi. Sotamies Jokisen vihkiloma -näytelmän sankari on juuri tällainen suomalainen. Sotajan lomareissulla Jokinen kuikeutuu tilanteesta toiseen, mutta selviytyy aina kuiville.

Veijo Merellä on se monien mielestä paheksuttava taipumus, että hän kirjoittaa tapahtumista, joita ei itse ole todistanut, sodista, joissa ei itse ole ollut mukana. Tähän mennessä hän on käsitellyt useimpia, ellei kaikkia, suomalaisten tällä vuosisadalla käymiä sotia Aunuksen retkeä myöten. "Historiallista totuutta" hänen kirjoistaan ei ole syytä lähteä hakemaan, eikä se ole niiden tarkoituksaan.

Opp. M. Oksanen

NUORET RYHMÄNJOHTAJAT

tervehdin teitä kurssinne päättymisen johdosta.

Johtamistoimenpiteet muodostuvat kahdesta osasta: Suunnittelusta ja välittömästä johtamisesta. Ryhmän johtaminen on suurelta osalta viimeksi mainittua. Valitön johtaminen vaatii joustavuutta ja sopeutumiskykyä. On pystyttävä nopeasti tekemään oikeat johtopäätökset ja pantava ne heti toimeksi, usein vastoin ennakolta laadittua suunnitelmaa. Teidän kurssinne, kurssi III/71, on jo osoittanut kykynsä joustaa ja käydä käsiksi uuteen eteen tulleeseen tehtävään nopeasti. Uskon, että teitä ei yllätetä.

Kehittyäksenne edelleen teidän on keskityttävä tekemään johtopäätökset oikein. Ei yksin riitä, että on nopea. Tilanne on punnittava niin, että päätös on paras mahdollinen läheisimmillenne, ryhmänne, joukkueenne ja koko komppanianne miehille. Muistakaa olevanne Lapin Jääkäreitä.

KARI NORKOLA

SHAKKIMIEHET ISKIVÄT YHTEEN

Innokkaitten shakinharrastajien kesken pantiin toimeen oikein RAUK:n mestaruuskilpailut kolmimiehisin joukkuein.

Tasaväkisen alun jälkeen sissijoukkue ja Pst-joukkue osoittautuivat muita etevämmiksi. Kuitenkin Wikström Pst:stä menetti pisteen Krh:n Oikariselle ja sissien Nordlund puoli pistettä kiväärilinjan Heikkilälle.

Ratkaisu tapahtui Pst:n ja sissien välisessä yhteenotossa. Ensin Wikström löi Rautioahon, mutta sitten Pst:n Vuokila menetti pisteen sissien Asikaiselle ja peli oli tasan 1—1.

Voitto ratkesi ottelussa Nordlund (sissit) ja Iivesluoto (Pst). Matsista tuli todellinen hermojenhallitsemiskilpailu. Pahoja virhesiirtojakin tehtiin vastustajan niitä huomaamatta. Pitkäksi venyneen pelin voitti lopulta Nordlund ja niin tuli sisseistä RAUK:n mestareita.

Jumbotaistelussa Kallion ja Veskonien voitot ratkaisivat kolmannen sijan kiväärilinjalle.

Parhaiksi pistemiehiksi nousivat sissien Nordlund (2 1/2) ja Asikainen (3).

Lopputulokset:

1. Sissijoukkue (Asikainen, Rautioaho, Nordlund) 7 1/2 p.
2. Pst-joukkue (Vuokila, Wikström, Iivesluoto) 6 p.
3. Kiväärilinja (Kallio, Veskonieni, Heikkilä) 2 1/2 p.
4. Krh-joukkue (Uusitalo, Oikarinen, Wahlroos)

Tässä yhteydessä mainittakoon, että myös joukkueitten välinen lentopallo sarja on ollut käynnissä. Sitä ei vielä tätä kirjoitettaessa ole saatettu loppuun asti, mutta ratkaisu voitosta tapahtuu sissien ja Pst:n välillä, jälleen kerran.

Pöytätennis-cupiin on ilmoittautunut peräti 35 osallistujaa, joten luvasa on mielenkiintoinen ja jännittävä kilpailu. Tähän mennessä on kuitenkin suoritettu vasta puolenkymmentä alkuottelua, joten tilanne on vielä hämärän peitossa.

KURSSI! HYMYÄ — HUULEEN!

Everstiluutnantti Maunula tuli pian LapJP:n komentajaksi saapumisensa jälkeen tunnetuksi siitä, että hän mielellään palkitsi kunnostautuneita varusmiehiä lomilla.

Oli meneillään koulutustarkastus 1. JK:ssa, aiheena ase käsittely tilanteessa. Evi Maunula seurailee kuinka jääkäri P. purkaa ja kokoaa kevyttä konekivääriä ja sanoo sitten:

— Jääkäri P. näyttää olevan oikein hyvä ase käsittelijä.

Jääkäri P. punee mielihyväästä ja mielessä herää jo pieni toivo vaikkakin kuntoisuuslomasta. . .

Toivo nousee yhä korkeammalle, kun evi Maunula kysyy:

— Meneekös jääkäri ensi viikonloppuna viikonloppuvapaalle?

— Kyllä menen, herra everstiluutnantti!

— Jaahah, no, menkää vain. . .

Sanoo ja poistuu paikalta.

★ ★

Toinen joukkue taistelukoulutuksessa maastossa. Luutnantti Schoderus kertoo sovittuja merkkejä. Näyttää "asemaan"-merkkiä ja kysyy, kuka muistaa, mitä merkki mahtaa tarkoittaa. Oppilas Tepsa viittaa innokkaasti ja vastaa naama loistaen: — Herraluutnantti, TAUKO!

— Pepsodent-ammuntoja, sanoi oppilas kun ei taulusta yhtään reikää löytynyt.

★ ★

— Mitäpä siellä kotona, eihän siellä ole muuta kuin kurjuutta, sanoi oppilas Kaunisvaara kun lomat palovivat.

★ ★

Pakkanen paukuttelee kolmissakymmenissä. Oppilas Valkama seisoo opasvartiossa. Paikalle saapuu tarkastava upseeri. Muun ohessa hän tiedustelee, onko vartiomiehillä ilmennyt paleltumia, kun on niin kova pakkanen.

Tähän oppilas Valkama:

— Herra luutnantti, ei oo, eikä tuut

★ ★

Sattuipa talvisotaharjoituksissa. Oppilas Mommo seisoo yön pimeydessä vartiossa komentoryhmän teltan läheisyydessä. Yhtäkkiä hän havaitsee liikettä, joka osoittautuikin sissipartion ylläköksi. Mommo huutaa hätäisesti kaikin voimin: — Hälytys, hälytys, huomio, he tulevat! I

Tilanteen mentyä ohi ltn Savenius, kompanian päällikkö kysyy ankaaraan sävyyn, miksei oppilas Mommo suorittanut hälytystä ampumalla, vihollista kohti, koska ei ilmeisesti muuta olisi ehtinyt.

Oppilas Mommo surkeana:

— Herra luutnantti, olisinhan minä ampunut, jos olisi ollut patruunoita. . .

Emäntä Irja Mäki saa pataljoonan lipun merkkipäivänään.

I/71 saapumiserän parhaat upseerikokelas Esko Korhonen ja kersantti Päiviö Jaakola saavat komentajan luovuttamana Jalkaväen säätiön plaketit hyvästä palveluksestaan.

Asekäsittelykilpailun koetosta III/71 saapumiserä.

"Pökköpää ammunta" käynnissä, III/71 saapumiserä.

Pökköpääammunnan voittajat jääkärit Timo Sarajärvi, Reijo Niemitalo, Erkki Heikkinen, Juhani Kauppi ja Niilo Palojärvi, Kranaatinheltinkomppania.

III/71 saapumiserän todelliset tarkka-ampujat oppilas Matti Ylikoski keskellä, Pohjois-Suomen sotilasläänin mestari, 2. jääkäri Juha Luuro ja 3. jääkäri Jari Mursu molemmat Kärkikompaniasta sekä valmentaja vääpeli Matti Nikula Tarkka-ampujamallan kanssa. Se voittiin 6 kertaa eli kaikki kilpailut ja jäi lopullisesti Lapin Jääkäripatajoonalle. Viimeisen kilpailun ennätystulos oli 146,74 pistettä.

III/71 saapumiserän joukkueiden välisen koulutustarkastuksen voitti ylikersantti Kauko Salmelan Viestijoukkue Esikuntakompaniasta.

Jalkaväen tarkastaja kenraalimajuri Pentti Multanen sai pataljoonassa käydessään Kärkikompanian kilven.

I/71 saapumiserän joukkueiden välisen koulutustarkastuksen parhaat joukkueenjohtajat, kunniakirjan saaja kersantti Reino Kämäräinen KrhK, ja kersantit Keijo Häkkinen ja Esko Huttunen 2. JK.

Pataljoonan vuosipäivän 11.
3. 72 ennennäkemättömän
komeaa ohimarssia Sodan-
kylän kirkolla.

1/71 saapumiserän sotilasvala
24. 3. 1972.

Uinnivalvojat saivat omat
"virka-asunsa". Ne lahjoitti
Rovaniemen Säästöpankin
Sodankylän konttori. Pankin-
johtaja Esa Autti ja isännis-
tön edustaja Lauri Anneberg
luovutti puvut pataljoonalle.

Koulun johtaja, Majuri Kar; Norkola. Jäyhäilmeinen, suoraryhtinen upseeri jolle erityisesti ilmoitukset olivat rakkaita. Ei väsynyt korostamaan ryhmänjohtajan vastuuta. "Oppilasväepeli ja asianomaiset oppilasjohtajat selvittävät sitten tämän puuttuvan miehen arvoituksen."

Koulun väepeli, Yliväepeli E. Suihkonen. Omasi hienostuneen, joskin pirullisen huumorintajun. Kertoili "ohimennen"-sävyyn mitä karmeimpia tositarpeita uransa verreltä. Hymyili oppilaiden töppäyksille vilpittömän iloisesti. "No niin, kaivakaa sitten sitä rasvanahkaista esiin."

Kers. Vuorentola. Jaksoi aina antaa viimeisen mahdollisuuden. Valvojana toimiessaan kuitenkin hermoromahduksen partaalla.

Kronikat

I JOUKKUE

Ltn Vienonen. Joulukuun 22 p:nä saapui 2.JK:sta RAuK:uun joukkue, jota oli vastassa ltn Vienonen, seisoen ylhäisessä yksinäisyydessään 49 numeron kumisaappaat tukevasti maata vasten ja näin lausui hän: "Pojat, tervetuloa tänne kouluun ja aloittakaamme heti ponnistelu

kohti maaliskuun loppua. Siis: tilanteen mukainen tauko!"

Ahola, Jouko -51 Posio. Erittäin innokas ampuja; osoitti sen suorittamalla ilma-ammuntaa vaihdonjohtajana ol-

lessaan. Kunnostautui myös iltalomilta palatessaan (= kaksi viikkoa pk:ta). »Siskon mies tarjos».

Ala-aho, Jorma -49 Saarikoski. Tuotti pettymyksen joukkueelleen, kun ei saanut siipiä puolikurssilta. Lainasi kavereille rahaa, pysyi tupakeissa koroilla. »Tulispa humpppaa tai tangoja».

Bergman, Urpo -50 Rovaniemi. Innokas pop-musiikin ystävä ja samoin I joukkueen »äiti». »Pojat, yrittäkää joutua, olemme taas viimeisiä».

Heikkilä, Paavo -48 Kuusamo. Piti tilanteen hallinnassaan vanhan kersantin tavoin. I joukkueen tarkka-ampuja (vaihtelevalla menestyksellä). »Ampuisin minä paremminkin, kun näkis».

Jauhianen, Heikki -52 Rovaniemi. Hiljainen matemaatikko. Käväisipä joskus Kievarissakin, kaljan jopa kaksin nakkauksessa. »Tehosta äänenkäyttöäsi!»

Joki, Heikki -52 Rovaniemi. Tunsikin ainakin kaikki Rovaniemen naiset. Muisti joskus kertoakin heistä. Loistavasti pyyhki myös Sodankylän tyttöjen kanssa. »Älä nyt sekoile ja onhan täällä muitakin».

Kanniainen, Pertti -50 Tornio. Piilosissi M = aseenkätkijä. »Pese hampaat aamuin illoin, aseenkätkentä onnistuu silloin».

Korpavaara, Markku -52 Rovaniemi. Aina asialinjalla. Lähti lentoon puolikurssilta. RUK tähtäimessä. »Minä olen sitä mieltä, että...»

Lahtela, Aaro -51 Posio. Joukkueen taiteilija. Kurssin paras sotilasmuistio. Oli myös aina viimeinen. »Tuoppa Kupalalle!»

Loponen, Matti -52 Rovaniemi. Hymypoika. Ei paljon siivouksista välitellyt. »Ei se mun vuoro ole, minähän olin eilen.»

Mommo, Pertti -50 Rovaniemi. Veti vertoja ryhdikkyydessä jopa ltn Peltolalle. »Mitä se Poranen taas...»

Mätäsaho, Juha 351 Oulu. Tuleva englanninopettaja. Yritteli jopa opiskelulomiakin, tosin huonolla menestyk-

sellä. Tunnettiin paremmin nimellä Turpeinen. »Missä mun varusteeni taas ovat?»

Parri, Pentti -49 Raahe. Sotaharjoitusten »sankari» — nukkui koko matkan suksilla ja poltti päreensä lopussa. Ainoa joka siivosi tuvan kunnolla. »Enemmän olisin siivillä».

Pehkonen, Tauno -49 L'minka. Oli enemmän kiinnostunut Kalle Päätalon kirjoista kuin Taistelijan oppaasta. Söi jäistä hernekeittoa sodassa, kun tulta ei ollut haavaivastissa. »Pitäis lähtyä Turpeisen kanssa kirjastoon.»

Poranen, Heikki -51 Rovaniemi. Viihtyi paremmin ralliautossa kuin hiihtohinauksessa. »Herra ylivääpeli, miten se kävi sille mun loma-anomukselle?»

Rantamaa, Pentti -51 Alatornio. Unohti joskus autonsa Kievarin eteen iltalomilta palatessaan. Kovin taistelu: ruokailu. »Kyllähän se pojat on niin, että vähemmän toimin.»

Sarre, Pertti -51 Nellim. Pohjosen poromiehiä. Haaveili komppaniaan pääsystä. Voi alokasparati »Ei tuo majuri ymmärrä porohommista mitään.»

Sepänheimo, Pentti -50 Rovaniemi. Kurssin paras kommentoija. Viirinkantaja. Muisti aina tilaisuuden tullen tilata kihlattunsa Sodankylään. »Meekö ilmottautumaan?»

Tallavaara, Jouko -51 Kemijärvi. Osasi tst-oppaan kannesta kanteen. Ihastui sairaalan mukavuuksiin. »Kuka muu lähtee vastaanotolle?»

Tampio, Paavo -52 Salla. Suoritti suurimmat taisteluopeeraatiot lakanansa kanssa hiljaisuuden jälkeen. »Pääsispä nopeasti EK:hon.»

Valkama, Seppo -51 Sodankylä. Joukkueen verraton huuliveikko. Nukahti poteroonsa viholliseen hyökätessä. »Seis, seis, esittäkää kulkulupanne!»

Veskonieni, Into Ilmari -51 Inari. Lauloi vaikeimmissakin tilanteissa, kun taisteluinto oli toisilta jo lopahtanut.

II JOUKKUE

Ltn Schroderus, Kalle. Ei hennonut jättää suojaattejaan vaan tuli 1.JK:sta mukana Raukkiin. Kiristi otettaan kurssin loppua kohden. Väliillä jopa poistutti. Omasi jätettävän upseerinvartalon ja kotkansilmät. »No tähän on harvinaisen selvää pääsinihaa.» Taakse — tsup!

Frondeus, Seppo -51 Oulu. Fronden lannistumaton hilpeys ja yltäkylläinen vitalisuus aiheuttivat eräänlaista närkästyttä tuvan muissa asukeissa. Siirtyi puolikurssilta ilmavoimiin. »Kuule hei, löysin taas uuden aseman radiosta!» (Poing, poing, poing)

Hannola, Jorma -51 Pelkosenniemi. Kunnostautui lähinnä hiihtäjänä. Synnynnäinen siviilimies. Valitti heikkokoa menestystään Sodankylän naismaailmassa. »Älä sönnkkää, en mä mihinkäänlähde.»

Heliste, Jouni -53 Nivankylä. Koulun nopein yrjöjä. Koki taistelijaparinsa Fronden kanssa ihmeellisiä seikkailuja iltalomilla ja juoksulenkeillä. »Arvaa mitä...»

Javas, Jarmo -50 Oulu. Ei turhia pingotellut. Joukkueen naistenhurmaaja. Kunnostautui oppilaskunnan juhlemestarina. Lentoposti USA:han kulki tiiviisti.

Kallio, Ari -54 Kuusamo. Siviilikarkuri, jonka ainoat intohimot olivat lännenlehdet ja pingis. Kun muut kuorsasivat, Ari-poika suorastaan huusi. »Hei, älä jumalauta vie sitä lehteä!»

Kaunisvaara, Kyösti -52 Sodankylä (Raudanjoki). Joukkueen huuliveikko. Mies jonka toilaukseista voisi kirjoittaa kirjan. Tarmonpuuskassaan pystyi suorastaan häikäilemättömällä tavalla järjestämään asian kuin asian ruokalassa. Innokas pöydän esimies, joka olisi mielellään määrännyt miehet tiskiin. Sotaharjoitusten sankari.

2/3-kurssin ansioitunut korppi. »No voi hersla...» »Eihän siellä kotonakaan ole muuta kuin kurjuutta.»

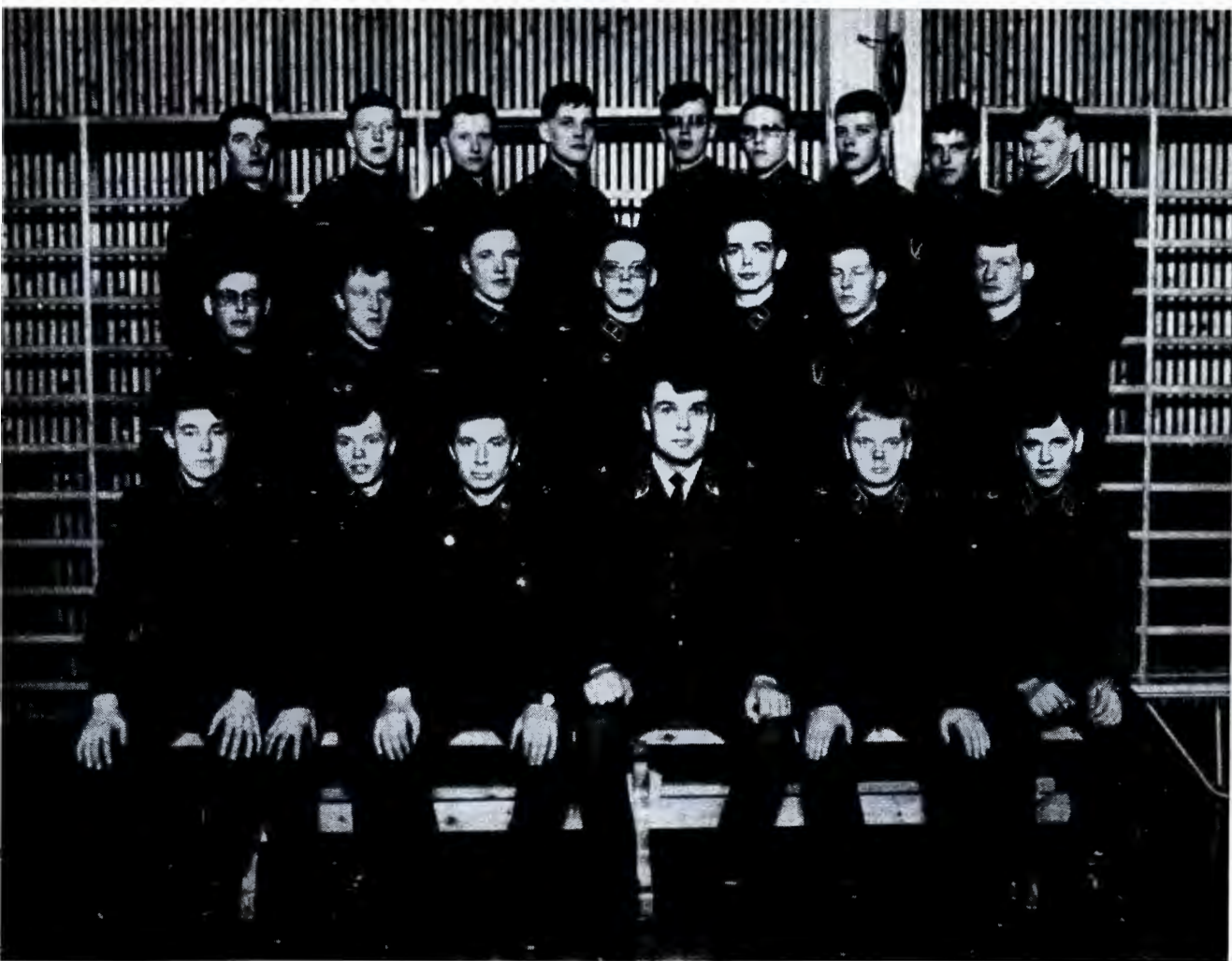
Kauppi, Esa -51 Kemi. Urheiluhullu, toalettitenori. Varsinaisen kovikeaineiden väärinkäyttäjät; nautti taranpoistoaineen sisäisesti. Kemin naiset huokasivat helpotuksesta 15. 10. 71. Kunnostautui oppilasväpölinä. Relluili kuitenkin turhan paljon. Hommasi korpinjämät sairaalassa. »Hei Oksanen, mikä peruste me laitettais tähän loma-anomukseen...»

Kellokumpu, Tapani -50 Salla. Oppilaskunnan rahastonhoitaja, kuitasi pahimmatkin tilanteet ujolla hymyllä. Hidasteli rivissä, mutta silti toikun oppilas. »Taasko mulle puhelu...»

Kostamovaara, Risto -51 Kemijärvi. Loma-anomuskavakkeiden suurkuluttaja. Teki historiaa saamalla vup:tä krapulan takia. Lueskeli iltaisin »Teknilliseen opistoon pyrkijän opasta». »Ei taaskaan riittäneet liitteet.»

Loukkola, Pasi -51 Oulu. Hiljainen ylioppilas. Sai kirjeen päivässä — kirjoitti itse kaksi. Joukkueen parhaat eväät. Poltti manttelinsa VLV:llä. Sai rangaistuksen sijasta kolme arvostettua ja vaativaa päivystysvuoroa. »Kyllä minä voin...»

Melin, Tor-Erik -50 Oulu. Edistynyt tähänastisella varusmiesurallaan kiitettävästi. Pyrkii »johtoportaan» suosioon ottamalla usein ohjekset omiin käsiinsä. Pitää hallussaan joukkueen lomillakäyntiennätystä. Laistanut »komennuksiensa» takia kaikki tähänastiset yöjotokset. Kaikesta edellämainitusta huolimatta reilu kaveri. Puolikurssilta lennoston. »Herra luutnantti, oppilas Melin, saanko puhutella rivistä?»

Niemelä, Timo -52 Kuusamo. Ampumahiihtäjä herrojen armosta. Tosin huonohkolla menestyksellä. Ketjupolttaja jolla harvoin oli omia savukkeita. »Mika aina minä...»

Ollila, -52 Muonio. Joukkueen hiljaisimpia. Ei tehnyt numeroa itsestään. Teki niin kuin käskettiin, ei narisut vastaan missään eikä koskaan.

Oksanen, Markku -45 Helsinki (Sodankylä). Terävä ja tuimannäköinen toimittaja, jonka moni joukkueen miehistä oppi tuntemaan vasta RAUK:ssa. Poltti päreensä kerran päivässä. Muisteli haaveellisesti Helsingin ravintolaelämää. Oppilasjohtajana toimiessaan erittäin demokraattinen, mistä syystä, ja muistakin, erittäin pidetty mies. Puolikurssilta aiheellisesti korppi ja viirinkantaja. »Lähtisköhän Kallen tykö kahville...»

Ravelin, Simo -51 Kolari. Sotavanhus, joka vietti intissäolonsa 1-vuotispäivää palveluksen merkeissä ilman suurempia juhlallisuuksia. Tunnetaan myös leveästä hystään. Hyvä mies myös johtoportaan mielestä — puolikurssilta siiville. »Tule Kauppila, lauletaan se Vangin toivo!»

Sassali, Kari -51 Sodankylä. Hiljainen poromies, joka viljeli omalaatuista huumoriaan aina hiljaisuuden aika-

na. Makasi kuukauden sairaalassa, mutta ei siitä huolimatta jättänyt RAUK:ta. »Tupa kuusi, ulos mars — yksi meni jo!»

Tepsa, Juhani -51 Sodankylä (Orajärvi). Joukkueen epämusikaalisin mies. Innostui aseenkäsittelystä siinä määrin, että menetti yhden hampaistaan. Rakastui puolikurssijuhlissa tulisesti ruokalan kauneimpaan (?) naiseen. Nainen: — OH, Äpsä, saat kaiken mitä haluat. Tepsa: — No, anna sitä jäätelöä lisää.

Vaattovaara, Aatos -51 Kolari. Turhista hermoilematon, jämäkkä soturi. Kuului vakituisena käytävänpään tupakkaseurueeseen. Laski iltalomien jälkeen kulunkejaan ja sai aikaan huimaavia summia.

Vuoti, Ahti -52 Pyhäjoki. Joukkueen paras puujalkavitsien kertoja, joille kukaan ei nauranut. Säilytti alnoana miehenä huumorintajunsa rankalla sotaretkelläkin. Erotui joukosta hanhenmarssinsa ansiosta. »Miksi minä? Minähän olin viime viikollakin tupapalvelijana.»

Miettinen, Seppo -50 Oulu. Uskollinen ukkomies. Oulussa (Kouluk. 1 B 15, puh 23544) odotti kaunis Sinikka. Oli koulun hiihtokilpailuissa vapaaehtoisesti viimeinen. Henkisellä saralla joukkueen mestari. »Sotatekniikka on minun alaani.»

III JOUKKUE

Kers Vanhanen. Viekas sissipäällikkö. Tunnettiin persoonallisesta huumorista. Koulutuksessa hän oli perusteellinen mutta asiallinen, mistä saa kiitosta koko sis-sijoukkueelta. Omaasi fantastisen taidon tehdä vaikeasta-kin asiasta helpon. »Teette tämän ylimalkaan näin, ti-lanteen mukaan tietenkin.»

Alik Laiho, Matti. Lahtelaispoika sai kunnian toimia sis-sijoukkueen apukouluttajana. Viihtyi mainiosti porukassa vaikei- jätöksillä kipinämiikkaa löytänytään. Piipahteli silloin sun tällöin tupa ykstoistasessakin, muttei viipy-nyt kovin kauan, liekö syy, että tahtoi lentää ulos. »... usko nyt!»

Asikainen, Heikki -51. Pudasjärven rentoon poikakaar-tiin kuuluva kaveri, ei joutanu juuri pingottelemaan shakkipelien välillä. Kaikesta huolimatta hallitsi asiat teoriassa yllättävän hyvin. »Läheppä Rautsi ottaa yks peli.»

Haapala, Juha -52. Oulun poika, joka piti uskollisesti kiinni sotilaan käskystä »ole aina viimeinen, mutta älä koskaan myöhästy». »Ei kai sitä ny ehi, ku soittavat jär-jestymisen ennen valamistautumissoittoa.»

Hangasvaara, Pentti -51. Kuuluisan Niilon veli Kittilästä. Viihtyi paremmin sairaalassa kuin koululla. Vaikka ot-

tikin asiat lonkalta, pysyi silti hyvin mukana. »Enhän mie tiä.»

Huhtamalla, Jaakko -51. Todellinen vartiomies Ivalosta, joka menetti kenkensäkin em. hommissa. Kuului maan hiljaisiin, vaikka hukit iskivätkin normaalia tiheämpään.

Pentti, Kari -53. Pieni puntinnostaja Madekoskelta, jolta ei ääni päässyt loppumaan. Tuleva mopojen kauhu. Tuli kuuluisaksi erikoisena asekesittelijänä. Ei kuitenkaan pa-hastunut, vaikka herrat vähän nauroivatkin hänen hy-mylyeen. »Tosiaankin, miehet.»

Juopper, Risto -52. laurilasta kotoisin oleva tarkka suunnistaja. Suunnistusta rakkaampi oli kuitenkin Inke, joka ei päässyt unohtumaan vaikka saattoi kulua useita viikkoja tapaamisten välillä. Sissien ilopilleri, jaksoi aina hymyillä, jopa sunnuntaina vartiossakin. »Hiihtäshän si-tä jos jaksas.»

Järvinen, Ilpo -53. Kaveri Kemistä. Ei juuri välittänyt näistä uiton hommista. Yritti kuitenkin pyöriä mukana. »Kaljaa koneeseen.»

Karjalainen, Eero -53. Hiihtäjä Vanttauskoskelta, joka joskus saattoi käydä aamuteellä muiden mukana, mutta oli enimmäkseen lomilla tai hiihtämässä. »Herra kersan-ti, pitäs lähtyä taas hiihtämään.»

Kempainen, Olli -50. Pääkaupungin pitkiä poikia, jolle hankittiin sänkykin erikoistilauksesta. Suurin intohimo lintujen tutkiminen. Tunsi kroonista pelkoa hälytystä kohtaan. Puolikurssin varmoja lentäviä. »Korppi korsuss murssus.»

Koski, Juha -48. Oulusta pois, todellinen tuvan ihmelapsi. Hallitsi jostain syystä kaikki asiat joihin vain painautui toissaan. Piti kuitenkin enemmän sissiretkistä kuin ampumahiihdosta. »Valitettavasti en pääse mukaan.»

Knuuti, Juha -50. Turtolainen kenguru. Muutti kuitenkin hieman käsitystään kun meinasi hyppyjen välillä hukkaa. Normaalisti hiljainen kaveri muuttui Kievarissa tosi huuliveikoksi. »Aivan, aivan, niinhän se tosiaan onkin.»

Kuusamo, Jukka -54. Taisipa olla siviilissäkin Muhokseen murheenkryyni. Pysyy toistaiseksi LapJP:n palveluksessa, kaipaava kuitenkin »Muhoksen Mimmiä». »Ois Jussilla hintsusti.»

Laitakari, Juha-Pekka -51. Torniolaisissasi ja todellinen Casanova. Vieraili usein hurmaamassa myös Haaparannan likkoja. Juttujen kertominen käyttää normaalia sujuvampmin. »Älä mussuta.»

Nordlund, Olli-Pekka -52. Partio-poika Oulusta. Puhui enemmän kuin teki, siitä huolimatta puolikurssilta lentoon. Osasi puhua jopa niin hyvin, että puhui itseltään yhden vuorokauden loman. »Siis käsittääkseni, mahdollisesti, mielekkäämpää, jumelautu.»

Orttenvuori, Juhani -48. Oululainen sissien esikoinen, jonka myös oppilaskunta valitsi esikoisekseen. Ei juuri pelännyt tuoda ajatuksiaan julki suuremmallekin herralle. Kuului lentäviin puolikurssilaisiin. »Ajatteleppa nyt itekki.»

Pieskä, Markku -53. Innokas kolarilainen lentopalloilija, viihtyi raukkilaisista ylivoimaisesti parhaiten Siilashalilla. Ei kaikkein innokkaimpia vartiomiehiä, pääsi pari kertaa livahtamaan hoitotunnin kautta pois. »Jo ainaaki.»

Rautioaho, Matti -51. Oululainen vup:läinen. Kävi ainakin kerran päivässä vastaanotolla tai hoitotunnilla. Rauhoittui vasta pingistä pelatessaan, hallitsi hyvin myös shakin. »Pitäisköhän lähtyä aamulla vastaanotolle.»

PST-JOUKKUE

Ltn Peltola. Nuorukainen, nousukas, mutta kyllä siitä vielä tasaantuu. Periaate: ensin pinna kireälle ja sitten tieto päähän ja taito käteen ja vauhtia jalkoihin. Motto: »Joukku — taakse — stul!»

Kers Lassila. Isällinen kasvattaja ja opettaja. Periaate: kun tehdään niin tehdään kunnolla, silloin ei tarvitse harjoitella, tauolla sitten heitetään huulta. Osoitti henkilökohtaisesti, ettei sinkomiehellä mitään kaulaa ole vaan niska. Motto: »Hyvä, hyvä.»

Eteläaho, Heikki -50 Salla. Kyrmynskainen hissuttelija. Eleli omaa porvarillista elämäänsä kirjoitellen kirjeitä rakastetulleen Kemijärvelle. Uneksi paremmasta huomisesta lukien tai ainakin yrittäen lukea jotain. Motto: »Soitteliskohan Kemijärvelle vai kotiin.»

Hämäläinen, Hannu -51 Saloinen. Terjojen ahkerin kirjoittaja, ahkerin ainakin siihen saakka kun astui avioon. Sen jälkeen uskaltautui jo iltalomillekin. Oli myös aika ajoin vääpelin oikeana kätenä. Niin, ja ne kirjeet! Niitä tuli ainakin viisi viikossa ja puhelinsoitot päälle.

Honkanen, Rauno -52 Oulu. Oli nähnyt mies maailmaa enemmänkin, mitä päältäpäin uskoi. Ei juonut intin aamuteetä, mutta sitäkin hanakammin sotkun kaffia ja

Sirkka, Matti -52. Sodankylän omia poikia, viihtyi vedessä kuin kala. Kuului lentäviin puolikurssilaisiin. »Vähemmän, vastahan minä viime viikolla olin tupapalvelijana.»

Sissala, Lauri -52. Näpsäkkä kaveri, joka sekoitti Raja-joosepin ja Helsingin keskenään. Otapa sitten seivää kumpi on kotipaikkakunta. »Minä olen taas tupakkalakkossa.»

Svenström, Jukka -52. Rovaniemäläinen metsikelijä, tavattiin usein käytävältä piippu hampaissa. Ei valitellut mutta eipä juuri välitellytkään näistä hommista. »Eipä ne hommat pahemmin minua liikuta.»

Tarvanen, Matti -50. Kuusamolainen, joka ei ehkä omanut rautaista kuntoa, mutta huumorintajua sitäkin enemmän. Puolikurssilta lehahti lentoon. »Ei oo kiirettä, aikaa on ja alamanakasta saa lissää.»

Tervo, Juha -51. Oulun kaduilla oman puhetyylin omaksumun kaveri, joka sai monet noloksi parilla terävällä lauseella. Rauhoittui pikkusen liikaa tomeran tyttökaverin ansiosta. »Pojat, meillä on ote repsahtanut.»

Torikka, Kullervo -51. Huomaamaton Ylitornion sissi, ei hermoillut tiukankaan paikan tullen. »Tehään niin, eikä näin.»

Viippola, Risto -51. Joukkueen ainoa ukkomies, jolta avioliitto ei ollut hymyä hydyttänyt. Terävä kaveri, korpin jämat antoivat kuitenkin turhan kauan odottaa. »Kyllä siinä varmasti... kahteleo ihmeissään, kun pojat vilihakkaasti...»

Vuosku, Karl -54. Aavasaksan rinteltä lähtöisin oleva siviilikarkuri, joka ei pystynyt pitämään naamaansa peruslukemilla minkäänlaisen herran nenän edessä. Seuraili mielellään minihameita. »Oli se, kun...»

Ylikoski, Matti -51. Niveläläinen tarkka-ampuja. Ei juuri pulloon syleskellyt, hallitsi kaljankeitonkin. Saattoi joitakin herroja sinutellakin kun sille päälle sattui. »Ei ole paljon lapsille kertomista.»

Yrttäaho, Hannu -54. Tyrnäväläinen siviilikarkuri. Jaksot pingotella puolikurssille, mutta kun jämiä ei tippunut, innostus lopahti. Ei koskaan ollut pikkurahan puutteessa. »Viimeinen leipäpala.»

munkkeja, ja sen kyllä huomasi. Motto: »Kyllä siinä oli häläppääntä mies kuin mies.»

Ivlesluoto, Erkki -50 Ranua. Iloinen lentopalloilija ja iso mies muutenkin. Pelasi shakkiaakin ja kiersi huokejakin tai ainakin muisti tuputtaa kaikesta. Muuten kova poika ampumaan. Liihoitteli siiville puolikurssilta. Motto: »No meinaako se Rauno-poika taas häläppääntä.»

Kauko, Jukka -50 Kemijärvi. Vaaleatukkainen porvarihurmuri, ikävä aina kotiin ja kävikin kotonaan Kemijärvellä joka sunnuntai ja väliin viikollakin. Hurjasteli sukillaan Suomen rinteillä. Muuten otti asiat rauhallisesti. Motto: »Mihinkähän minä olen pannut karvalakkini?»

Korhonen, Esa -52 Rovaniemi. Olipahan mies suusta suuri, mutta päästä vähän... kun sille päälle sattui. Kävi viikonloppuvapaillakin, mutta ei muistanut niistä juuri mitään. Motto: »No mutta tähän ei ole kuin järjestelykysymys.»

Kovalainen, Matti -51 Raabe. Hiljainen huomaamaton pinnari, oli jopa kaksi viikkoa rivissäkin. Tarkka poika ampumaan, muustapa ei sitten piitannutkaan. Motto: »Pitäisköhän lähteä vastaanotolle.»

Köngäs, Matti -52 Tervola. Lyhyenlöntä supermies, tupakaappi- ja muun siisteyden suhteen silmänpalvelija, oikein niinkin... Ei siedä viinaa eikä Korhosen putkahe-räytyksiä, vaan uneksii tulevasta vaimostaan Jallun ää-ressä. Motto: »Anna mullekin vähän.»

Matinlompolo, Seppo -51 Pello. Hiljainen poika, mutta lähti kyllä ääntäkin kun sitä tarvittiin. Oppilasjohtajana aivan verraton. Valitettavasti ei noussut puolikursiilta siiville, vaikka kykyjä olisi ollut muillekin jakaa. Mot-to: »Kuka lähtee lumitöihin?»

Pääkkö, Markku -51 Kemijärvi. Akkuna auki aamulla, suu kiinni koko päivän. Kun pinna kiristyi niin puheet vain viisastuivat. Kerran oli jo suuttuakin mutta tar-keemmin ajateltuaan ei kehdannutkaan. Motto: Mikä mil-loinkin.

Pöytäri, Lauri -48 Rovaniemi. Kaikkittietävä pasifisti, sosialisti ja sofisti. Ei poika pingottanut missään, mutta totteli joskus käskyjä liiankin kirjaimellisesti. Aiheutti harmaita hiuksia isommillekin herroille sujuvilla sut-kauksillaan. Motto: »Rakastakaa vihollisianne».

KRH-JOUKKUE

Ltn Savenius. Oppi kurssin aikana tuntemaan bankun sekä alta että päältä. Aloitti kurssin yhtä aikaa kuin mekin, eikä lopettanut yhtä aikaa.

Ylik Hautala. Mies, joka tiesi enemmän kuin ohjesääntö. »Todennäköisyyden mukaan en tule seuraavallakaan kurssilla hyväksymään epäsovittavaa käyttäytymistä.»

Alik Mäntyranta. Santsari joka hiihteli nimensä varjossa ja kävi palveluksessa yhtä harvoin kuin me lomilla.

Kelontekemä, Kyösti -51 Trelleborg. Huusi kuin paloauto, yhtä punaisena ja koväänisenä.

Kämäräinen, Tap'o -51 Sodankylä. Hoiti ukkomiehen teh-tävät tunnollisesti, joka ilta vaimon luona, välistä ruo-katunnillakin. Aamutoimet tahtoivat häiritä tupakointia.

Laitinen, Hannu -50 Oulu. Johtajatyyppejä joka "huomaamattaan" lintsasi tupa- ja aluepalvelijan toimet ja oma-peräisellä matematiikalla järjesti aina itsensä pöydän esimieheksi.

Lehto, Erkki -51 K'ttilä. Omasi ihmeellisen taidon olla aina eri mieltä kuin muut. Samalla suuri hiihtäjä motto-naan: »Tiu tau tulkkku, hyvin luistaa suksii!»

Mursu, Kaarlo -51 Posio. Pataljoonan pelle ja samalla hitain. Suoritti autokoulun paremmin kuin RAuK:n.

Oikarinen, Erkki -52 Pelkosenniemi. Vierestä viheltäjä. Joukkueen uteliain, tutki eräänä yönä myös WC-pytyn sisäpuolelta.

Ollikainen Jukka -52 Kittilä. »P——, mä en kyllä s—— tee.» Silti häneltä tehdessä aina tapahtui.

Perttamo, Taito -52 Sodankylä (Jeesiö). Jeesiön kurttu-kuningas. RAuK sujui olematonta kurttua jatkuvasti näppäillen.

Pulli, Raimo -50 Oulu. Toimi kurssin epävirallisena pankkiirina. Söi kaikki tautokin ja sitten esitteli ylpeänä pullistuvaa mahaansa.

Salmela, Esa -51 Petäjäskoski. Omasta mielestään ras-

kaan heittimen paras lataaja. »Läkkääpä kuula kato, you know baby.»

Tapanila, Olavi -50 Liedakkala. Joukkueen nestori. Tosi soturi maasta kantapäähän. »Miksi aina minä mmhhmmm hyvä, kiva, hyvä.»

Tuulaniemi, Kyösti -52 Kem järvi. Joukkueen kuopus, joka kiiltokuvapojan tittelistään huolimatta oli useimmiten kiivas, kiukkuinen.

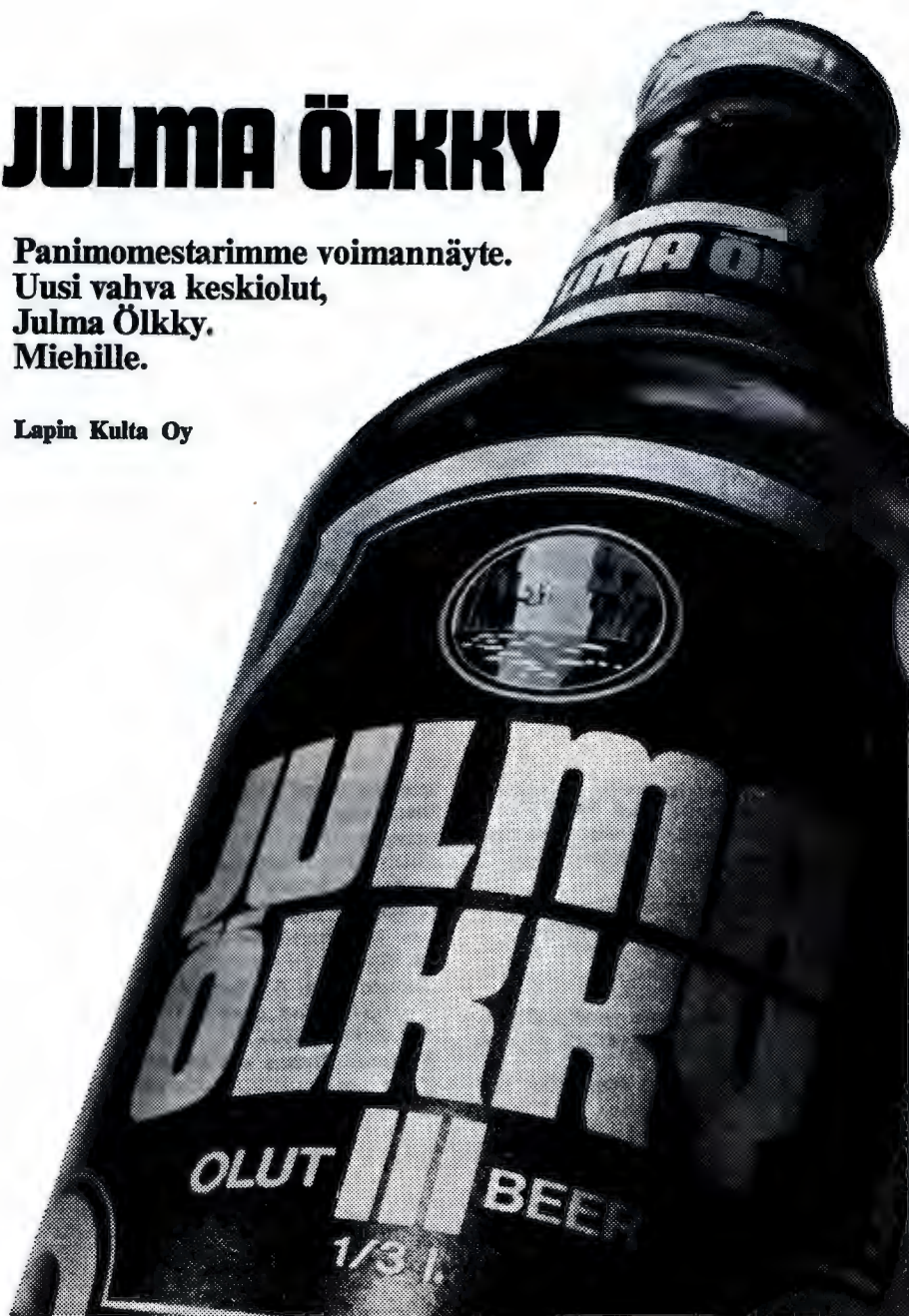
Uusitalo, Olli -52 Sodankylä. Joukkueen voimamies, joka päihitti muut ainakin »Karhun» kumoamisessa. Mietti aina, miksi näin...

Wahlroos, Rainer -52 Sodankylä. Käytti villasukkia vain silloin kun ne olivat moottorilla varustetut.

JULMA ÖLKKY

**Panimomestarimme voimannäyte.
Uusi vahva keskiolut,
Julma Ölkky.
Miehille.**

Lapin Kultra Oy

**POHJOISMAIDEN
YHDYSPANKKI OY**

ROVANIEMEN SÄÄSTÖPANKKI

SODANKYLÄN OSUUSKASSA

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

VESTERISEN PUKIMO

SODANKYLÄ — PUH. 83

VALOKUVAAMO

SOTILAIEN KUVAUSKESKUS
(Vänrikin takki)

ROIFOTO

Rovaniemi — Rovakatu 27 — Puh. 3450

MAASEUDULLE POSTIPALVELU

K E M I O Y

METSÄKONTTORI

Sodankylä

Puh. 89 ja 20

K-HALLI PUMPANEN

Sodankylä

VIKEN KONE

KODIN KONEITA YML

Sodankylä — Puh. 426

Pohjoissuomalainen nuori lukee Kalevaa niin kotona kuin asepalveluksessa, sillä Kalevan neljännesmiljoonasta lukijasta on peräti kolmannes nuoria. (33 % Kalevan lukijoista on 12—24 vuotiaita Suomen Gallup Oy:n Lukijakuntatutkimus -71 mukaan.)

**JOKA PÄIVÄ
KALEVA**

— myös maanantaina.

POHJOIS-SUOMEN YLEISLEHTI — TILAAJAPERHEITÄ JO YLI 67.000.

SODANKYLÄN KUNTA

TERVEHTII
LAPIN JÄÄKÄRIPATALJOONAA
JA SEN RIVEISSÄ
PALVELEVIA

SODANKYLÄN KAUPPAYHTIÖ

Baari PORONSARVI

SUPERI ASU

SODANKYLÄ

TERDIS oy

FOTO-VALVIO

SODANKYLÄ — PUH. 144

Kaikkea valokuvausalaalta. Passikuvat minuutissa. Suoritamme myös valokopiojäljennökset. Kokeilaille värinkin takki ja lakki kuvausta varten.

LASTENPUKIMO

MAARET

ELSA LEHTINEN
Sodankylä — Puh. 158

MYLLYKOSKEN GRILLI

Varuskunnan portilla

Aukioloajat:

-- Iltalomailtoina kello 19— iltaloman
päättymiseen

LIIKENNOITSLJÄ

YRJÖ UIMANIEMI

LIIKENNOI AIKATAULUJEN MUKAAN
ERI LINJOJA.

MYÖS TILAUSAJOJA.

Sodankylä — Puh. 406

**oletteko
koskaan
tullut ajatelleeksi
että
tomaattiketchupin
tulisi
maistua
tomaatilta?**

Tomaatissa maistuu tomaatti.
Jalostaja on jalostanut tomaatin
tomaattiketchupiksi, Jalostajan
tomaattiketchupiksi. Siinä maistuu
tomaatti, sillä Jalostajan
tomaattiketchup tehdään tomaatista.

SOKnykyaikainen,
monipuolinen**KAIKKEA — KAIKILLE**lapset, nuoret, aikkuiset, vanhat, varusmie-
het, turistit, paikkakuntalaiset, palvelu-
paikkamme ovat:**SOKOS-lavaratalo**elintarvike-, rauta-, tekstiili-, kemikaallo-,
taloustavara- ja urheiluosastot**POLARIS-matkustajakoti****KORONA-baari****SHELL-autohuolto****MYYMÄLÄT**Varuskunta-alue, Kehujärvi, Torvinen.
Syväjärvi, Jeesiö, Vaalajärvi, Orakylä ja
Rajala.**SUUR—LAPPI**

SODANKYLÄ

**VEITSILUOTO OSAKEYHTIÖ
METSÄOSASTO**

SODANKYLÄN HANKINTA-ALUE

Kello-, kulta- ja silmälasiliike

ANSELMI PULKKINEN

kelloja — kultaa — optikkaa

Sodankylä — puh. 51

Tervetuloa ostoksille

TERVEYSTUOTTEIDEN
ERIKOISLIIKE**LAPIN TERVEYSRAVINTO**Rovakatu 13
Rovaniemi puh. 4642**Sitooko pyykki Teitä?****PIKA-PESU**vapauttaa ja tekee pyykipäivästäne help-
popäivän huokein kustannuksin, — ja no-
peasti.

Pesemme:

- mattonne
- ikkunaverhonne
- valko- ja kirjopyykinne
- j.n.e.

Kemiallisessa:

- nahka-asusteenne
- puvut
- päällystakit
- lakit
- j.n.e.

Välitämme myös nahka-asusteenne puhdis-
tettavaksi ja värjättäväksi.**PIKA-PESU**

Sodankylä puh. 404

SUOSIKILTA

Tilaa Etupyörä

KUKKA-FOTO

LEENA MÄÄTTÄ

Puhelin Sodankylä 558

Aina tuoreet leikkokukat.

ALJO- KENNEL Suomenpystykorvan, karjalankar-
hakoiran ja lapinporokoiran pen-
tuja jatkuvasti myytävänä.**Matti Kuivila**

Sodankylä - Lapintie 26 - Puh. 13

*Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen
tervehdys*

LAPIN JÄÄKÄRIPATALJOONALLE

KILTA TOIVOO

**Muistathan etupyörän
tilauksen**

ja

jäsenmaksusi

Terävät

ja

kestävät

puukot

tekee

**J. MARTTIININ
PUUKKOTEHDAS
ROVANIEMI**

SODANKYLÄN APTEEKKI

**Puhelin 44 ja 617
Iltaisin puhelin 618**

